

ԱՇԽԱՐՀԱՑՐԻ ԶԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ՆՇԵՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ 95-ԱՄԵԱԿԸ ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՍ ԸԼԼԱԼՈՎ ԶՈՐԵՐՈՒ ՅԻՇԱՏԱԿԻ ՈԳԵԿՈՉՈՒՄ ԻՍԹԱՆՊՈՒԼԻ ՄԵՋ ՆԱԽԱԳԱՅ ՕՊԱՄԱ.- «ՄԵԾ ԵՂԵՌՆԸ ԶԱՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԱՄԵՆԱՄԵՐԻՉ ԷՋՆ Է»

Հնչակեան Կուսակցութեան թափօրը մօտենայ Ծիծեռնակաբերդի յուշահամալիր

Լիբանոնի բանաձայնաբեկութեան քայլարշարը 60 հազար հոգիներու մասնակցութեամբ

Լոս Անճելըսի Հայութիւնը համախմբուած Մոնթեպելլոյի Նդեռնի յուշարձանին շուրջ

Թուրքիա արապահպաններու ցոյցը Իսթանպուլի մէջ

Ապրիլ 24-ին Հայ ժողովուրդը ամէնուրեք նշեց ցեղասպանութեան զոհ՝ իր 1.5 միլիոն նահատակներու 95-րդ տարելիցը: Երեւանէն Պէյրութ, Լոս Անճելըսէն Մոնթեպելլոյի հայութեան հետ այդ օրը սգացին նաեւ օտար քաղաքական դէմքեր ու մտաւորականներ: Առաջին անգամ ըլլալով թուրք մտաւորականներ հրապարակային ցոյցերով պահանջեցին իրենց կառավարութենէն՝ ճանչնալ Ցեղասպանութիւնը եւ ներողութիւն խնդրել Հայ ժողովուրդէն: Միացեալ Նահանգներու նախագահը դարձեալ հանդէս եկաւ ուղերձով ու թէեւ ան չօգտագործեց «ցեղասպանութիւն» բառը, սակայն յայտարարեց որ, Մեծ եղեռնը Հայ ժողովուրդի պատմութեան ամեմաավերիչ էջն է:

ԵՐԵՒԱՆ

Հակառակ տեղատարափ անձրեւին, առաւօտեան կանուխ դէպի Ծիծեռնակաբերդի յուշահամալիր

տանող ճանապարհը արդէն բազմամարդ էր: Լուռ շարքերով հայաստանցիներ, արցախահայեր, Հայաստան ժամանած սփիւռքահայեր, օտարերկրեայ հիւրեր կը քալէին դէպի Ծիծեռնակաբերդի յուշահամալիր՝ յարգանքի տուրք մատուցելու նահատակներու յիշատակին:

Կէսօրուայ մօտ յուշահամալիր այցելեցին Հայաստանի քաղաքական եւ կրօնական վերնախաւը, Սերժ Սարգսեանի եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին երկրորդի գլխաւորութեամբ:

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի գլխաւորութեամբ հոգեհանգստեան արարողութիւն կատարուեցաւ ցեղասպանութեան զոհերու յիշատակին:

Յատուկ այս առիթով Երեւան ժամանած էր եւ Ծիծեռնակաբերդի յուշահամալիրի մօտ յարգանքի տուրք մատուցեց Հարաւային Կովկասի վատիկանի դեսպան Արքեպիսկոպոս Կլաւդիոս Գուշերտտին: «Ազատութիւն» ռատիոկայանին տուած հարցազրոյցի ընթացքին վատիկանի դեսպանը շեշտեց, որ Հայ ժողովուրդը պէտք է հրաժարի իր իրաւունքներէն եւ պատմական յիշողութենէն, որովհետեւ յիշողութեան մերժումը կը նշանակէ քաղաքակրթութեան վերջ, ինչ որ անընդունելի է:

Արքեպիսկոպոս Գուշերտտին ողջունեց հայ-թրքական հաշտեցման նպատակով սկսած գործընթացը:

Հայաստանի մօտ հաւատարմագրուած շարք մը երկիրներու դեսպաններուն հետ ցեղասպանութեան զոհերու յիշատակը յարգելու նպատակով Ծիծեռնակաբերդ եկած էր նաեւ Իտալիոյ դեսպան Պրուևո Սկապինի:

Ծիծեռնակաբերդ այցելեցին նաեւ թուրք լրագրողներ: «Հապարկութուրք» լրատուամիջոցի թղթակից Ասլը Սյոզբիլիը, պա-

տասխանելով «Ազատութիւն» ռատիոկայանի հարցերուն, ըսաւ. - «Հայաստանի եւ Թուրքիոյ միջեւ յարաբերութիւնները պէտք է կարգաւորուին: 2000-ականներուն փակ սահմաններ չեն կրնար ըլլալ, եւ այդ բոլորը կը հասկնան, բայց կան դիւանագիտական խնդիրներ»:

Առանձին թափօրով Ծիծեռնակաբերդի յուշահամալիր այցելեց Ս.Գ.Հնչակեան Կուսակցութեան դեկավարութիւնը: Կուսակցութեան դրօշներ պարզած երիտասարդներու առջեւէն կը գալէին ՄԻՀԿ Կեդրոնական վարչութեան ատենապետ Սեդրակ Աճէմեան, Հայաստանի վարիչ Մարմինի ատենապետ Գէորգ Բերկուբեկեան եւ Ազգային ժողովի պատգամաւոր վարդան Խաչատրեան:

Ծիծեռնակաբերդ այցելեց նաեւ Հայ Ազգային Գոնկրէսի առաջնորդ, ՀՀ առաջին նախագահ Լեւոն Մարք էջ 5

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆԸ ԱՏՈՐԱԳՐԵԼ Է ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ ՎԱԵՐԱՑՈՒՄԸ ԿԱՍԵՑՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ՅՐԱՄԱՆԱԳԻՐԸ

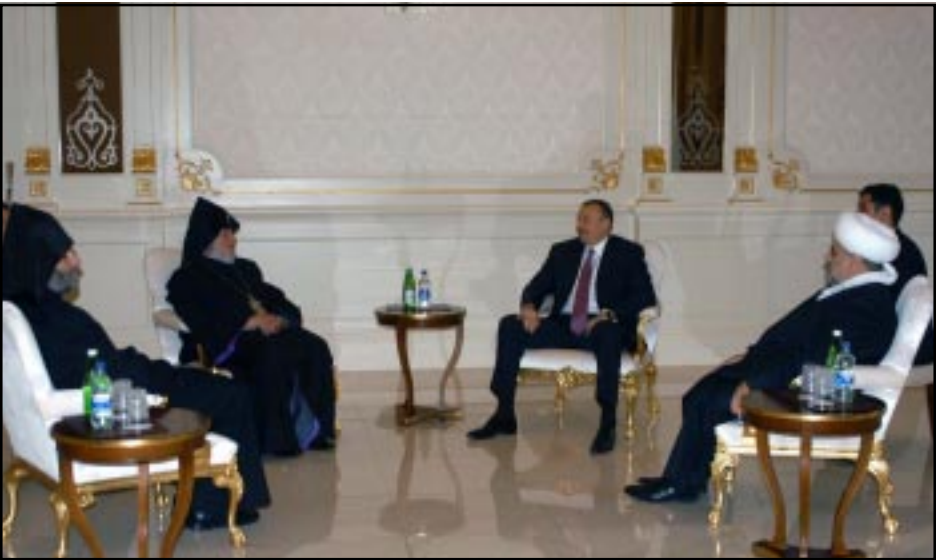
Սերժ Սարգսեանը Ապրիլ 22-ին ստորագրել է հրամանագիր «Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ դիւանագիտական յարաբերութիւններ հաստատելու մասին» եւ «Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ յարաբերութիւնների գարգացման մասին» արձանագրութիւնների վաւերացման ընթացակարգը կասեցնելու մասին:

Արձանագրութիւնների վաւերացման ընթացակարգը, ըստ հրամանագրի կասեցում է՝ «հիմք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետութեան Սահմանադրութեան 55-րդ յօդուածի 7-րդ կէտը, դեկաւարուելով «Միջազգային պայմանագրերի մասին» Հայաստանի Հանրապետութեան օրէնքի 39.1-րդ յօդուածի 1-ին մասով եւ հաշտուի առնելով Հայաստանի Հանրապետութեան Ազգային ժողովում քաղաքական կոալիցիա կազմած կու-

սակցութիւնների քաղաքական խորհուրդների 2010 թուականի Ապրիլի 22-ի համատեղ յայտարարութիւնը»: Հրամանագրի երկրորդ կէտով Հայաստանի Հանրապետութեան արտաքին գործերի նախարարին յանձնարարուում է արձանագրութիւնները վաւերացման ընթացակարգը կասեցնելու մասին ծանուցել Թուրքիայի Հանրապետութեանը:

Ապրիլի 26-ին Հայաստանի Ազգային ժողովի նիստում «ժառանգութիւն» խմբակցութեան անդամ Արմէն Մարտիրոսեանը հարցրել է, թէ արդե՞ք հայ-թուրքական արձանագրութիւնները հանուել են Աժ մեծ օրակարգից, ինչին ի պատասխան Աժ խօսնակ Յովիկ Աբրահամեանը պատասխանել է, որ արձանագրութիւնները հանուել են միայն քառօրեայ օրակարգից, իսկ խորհրդարանի մեծ օրակարգում դեռ մնում են:

ԱՄԵՆԱՅՆ ՅԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ԱՂՕԹԷ Է ԱՍԵԼ ԲԱՔՈՒԻ ՅԱՅԿԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑՈՒՄ

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Բ. եւ Ատրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւ Պաթուի մէջ տեղի ունեցած հանդիպումի ընթացքին

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՕ»: Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին երկրորդը, Մոսկուայի եւ Համայն Ռուսիոյ պատրիարք Կիրիլը, Կովկասի մահմեդականների հոգեւոր վարչութեան նախագահ Շեյխ Ուլ Իսլամ Ալլահշուքիւր Փաշա Զադէն Երկուշաբթի, Ապրիլ 26-ին Բաքուում համատեղ յայտարարութիւն են ստորագրել, որով իրենց աջակցութիւն են յայտնում Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի նախագահների՝ Լեւոնայի Ղարաբաղի հակամարտութեան խաղաղ կարգաւորմանն ուղղուած ջանքերին:

«Մենք աջակցում ենք Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի նախագահների ջանքերին, մտադիր ենք նպաստել նրանց գործին, այդ առումով կարեւոր ենք համարում հոգեւոր առաջնորդների երկխօսութեան շարունակումը, ինչը վերադարձի հարաւորութիւն կ'ընձեռի իրենց ստեղծից վտարուած մարդկանց», - ասուած է յայտարարութիւնում:

Հարման եւ խաղաղ ու ստեղծագործ կեանքի ապահովութեան համար համընդհանուր ջանքերը պիտի պսակուեն ցանկալի արդիւնքներով: Ելույթի աւարտին Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին է հրաւիրել Կովկասի մուսուլմանների վարչութեան նախագահ Շեյխ Ուլ Իսլամ Ալլահշուքիւր Փաշա Զադէին: Նոյն օրը Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին ընդունել է Ազրբեջանի նախագահ Իլհամ Ալիեւը: Ազրբեջանի նախագահի պաշտօնակազմի կազմում տեղադրուած հաղորդագրութեան համաձայն՝ հանդիպման ընթացքում նշուել է Բաքուում տեղի ունեցող հոգեւոր առաջնորդների հանդիպման նշանակութիւնը: Ընդգծուել է, որ միջկրօնական կապերի ամրապնդման, հոգեւոր առաջնորդների միջեւ շփումների ընդլայնման առումով նման հանդիպումները կարեւոր են:

Հանդիպման վերաբերեալ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի տարածած հաղորդագրութիւնում ասուած է. - «Մէկ ժամ տեւած հանդիպմանը անկաշկանդ եւ անկեղծ մթնոլորտում խօսուեց Բաքուում գումարուած Կրօնապետների համաշխարհային գագաթնաժողովի մասին եւ կարեւորութեան կրօնների եւ մշակութիւնների երկխօսութիւնը՝ ի խնդիր ժողովուրդների համար աւելի խաղաղ, ապահով ու բարօր կեանքի կերտման: Այնուհետեւ անդրադարձ եղաւ Լեւոնայի Ղարաբաղի հակա-

ԿՈՉՈՎ ԴԻՍԵԼ ԵՆ ՍՓԻՒՌԻ ԿԱՌՈՅՑՆԵՐԻՆ

«Haynews.am»: ԼՂՀ արտաքին քաղաքականութեան ու անվտանգութեան հանրային խորհուրդը Լեւոնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան միջազգային ճանաչման գործընթաց նախաձեռնելու կոչով դիմել է Սփիւռքի հայկական կազմակերպութիւններին: Հայկական երեք աւանադական կուսակցութիւններին ու Սփիւռքի լրբիստական կառույցներին յղուած ուղերձում, մասնաւորապէս, ասուած է.

«2009 թուականի Ապրիլից, երբ հայ-թուրքական երկխօսութիւնը տեղափոխուեց հանրային հարթակ, մենք յայտնուեցինք նոր մարտահրաւէրների դէմ յանդիման: Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ բանակցային գործընթացը, հանրայնաց տեղաւարտութիւնների ստորագրումը առիթ դարձան ներհայկական բուռն բանավէճերի: Սեփական խորհրդարանում արձանագրութիւնների վաւերացումը հայերի կողմից Ազրբեջանի օգտին տարածքային զիջումների հետ կապելու՝ Թուրքիայի շարունակական փորձերը յաւելեալ լարուածութիւն են հաղորդել կովկասեան տարածաշրջանին:

Արեւմտեան հանրութիւնը, Սփիւռքի հայկական կազմակերպութիւնները աջակցութեամբ, ակտիւացրել են Հայոց Յեղասպանութեան միջազգային ճանաչման գործընթացը՝ որպէս ներազդելու միջոց թուրքական դեկաւարութեան վրայ, որը հրաժարուում է հայ-թուրքական հաշտեցման գործընթացում ստանձնած պարտաւորութիւնների կատարումից:

ՍԴՅԿ ԱՏԵՆԱՊԵՏ. «ՄԵՆՔ ՈՂՋՈՒՆՈՒՄ ԵՆՔ ԼՂՀ ՅԱՆՐԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ԿՈՉԸ»

ԼՂՀ արտաքին քաղաքականութեան ու անվտանգութեան հանրային խորհուրդը հանդէս է եկել յայտարարութեամբ, որտեղ կոչ էր անում Սփիւռքի աւանդական կուսակցութիւններին իրենց քաղաքական օրակարգի առաջնահերթութիւն սահմանել ոչ միայն Հայ Դատի եւ Յեղասպանութեան ճանաչման, այլ նաեւ Լեւոնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան ճանաչման խնդիրները: Այս առիթով ՍԴՅԿ Հայաստանի ատենապետ Գէորգ Պերկուպերկեանը Haynews.am-ին փոխանցեց.

«Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութիւնը, իբրեւ համահայկական քաղաքական միաւոր, ողջունում է ԼՂՀ արտաքին քաղաքականութեան ու անվտանգութեան հանրային խորհրդի կոչը եւ նշում, որ տարիներ շարունակ ՍԴՅԿ-ն արտասահմանում ունեցած իր հնարաւորութիւններով պայքարել է եւ շարունակելու է պայքարել Արցախի անկախութեան ճանաչման համար: Եթէ մեր գործընկերներն ունեն առաջարկութիւն-

ի պատասխան այդ ներազդման՝ Թուրքիայի քաղաքական դեկաւարութեան ներկայացուցիչները յայտարարեցին տարածաշրջանում իրավիճակի ապակայունացման սպառնալիքի մասին: Նկատի ունենալով Թուրքիայի մերձաւորագոյն դաշնակից Ազրբեջանի ռազմատենչ ծրագրերը՝ կարելի է չկասկածել, թէ յատկապէս որտեղից եւ ինչ ուղղութեամբ կարող է սկսուել այդ ապակայունացումը: Դրա հետ կապուած՝ հրատապ է դարձել ԼՂՀ անվտանգութեան ամրակայման, այսինքն՝ նոր ցեղասպանութեան վտանգի կրկնման բացառման խնդիրը, այս անգամ արդէն Արեւելեան Հայաստանում:

ԼՂՀ արտաքին քաղաքականութեան ու անվտանգութեան հանրային խորհուրդը գտնում է, որ մեր ժողովրդի համար այնպիսի կարեւոր խնդրի լուծման հետ միասին, ինչպիսին Յեղասպանութեան ճանաչումն է, սփիւռքահայ կազմակերպութիւններին հարկ է քննարկել նաեւ Արցախի Հանրապետութեան միջազգային ճանաչման հարցը որպէս իրենց գործունէութեան հաւասարագոր առաջնահերթ ուղղութիւն:

Հանրային խորհրդի կարծիքով՝ տարբեր երկրների անգամ տեղաշրջանային մարմինների կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից Արցախի ճանաչումը կ'ոգեւորի ու կը զօրակցի արցախցիներին, առաւելս սոկոլունութիւն կը հաղորդի նրանց եւ բարոյական ու ինստիտուցիոնալ լուրջ աջակցութիւն կը հանդիսանայ:

ՍԴՅԿ Հայաստանի ատենապետ Գէորգ Պերկուպերկեան

ներ, մենք պատրաստ ենք ներդնել մեր բոլոր ջանքերը՝ բոլորիս նուիրական ցանկութեանը հասնելու համար»:

մարտութեանն առնչուող հարցերին: Այս առումով կողմերը ողջունեցին հակամարտութեան խաղաղ կարգաւորմանն ուղղուած ջանքերը, դրանցում կարեւոր նկատելով կրօնապետների եւ հոգեւոր սպասաւորների դերը: Մեծ նշանակութիւն տրուեց երկու ժողովուրդների փոխայցելութիւններին եւ շփումներին, որոնք աւելի պիտի զօրացնեն փոխվստահութեան եւ համագործակցութեան ոգին»:

Նոյն աղբիւրի վկայութեամբ՝ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը շքախմբի ուղեկցութեամբ այցելել է Բաք-

ուի Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ հայկական եկեղեցի, որը ներկայումս գործածուում է իբրեւ գրապահոց: Վեհափառ ծանօթացել է 1990 թուականին հրդեհից վնասուած եկեղեցու վիճակին եւ յոյս յայտնել, որ եկեղեցին վերստին դռները կը բացի հաւատացեալների առջեւ: Ապա եկեղեցում տասնամեակներ անց հնչել է Հայոց աղօթքն ու շարականը:

Գագաթնաժողովը, որին մասնակցում են ոչ միայն քրիստոնեայ եւ մահմեդական, այլեւ բուդդայա-

ԼՈՒՐԵՐ

ՋԵՄԱԼ ՓԱՇԱՅԻ ԹՈՌՈՐ ԿՈՉ Է ԱՆՈՒՄ ՈԳԵԿՈՉԵԼ 1915-ԻՆ ԶՈՐՈՒԱԾ ՐԱՅԵՐԻ ՅԻՇԱՏԱԿԸ

Թուրք յայտնի լրագրող եւ վերլուծաբան, Milliyet օրաթերթի սրևնակագիր Հասան Ջեմալը, ով Հայոց Յեղասպանութեան կազմակերպիչներից եւ իրականացնողներից մէկը՝ այն ժամանակուայ ռազմածովային ուժերի նախարար, Հայոց Յեղասպանութեան գլխաւոր կազմակերպիչներից մէկը համարուող Ջեմալ փաշայի թոռն է, Ապրիլ 24-ին հանդէս է եկել Հայոց Յեղասպանութեան զոհերի յիշատակին նուիրուած «Կիտում եմ հայերի՝ Ապրիլի 24-ի ցաւը» խորագրով յօդուածով:

Ջախին՝ Ջեմալ Փաշայի նկարը, իսկ աջին անոթ բռնուիլը՝ Հասան Ջեմալ

«Այսօր Ապրիլի 24-ն է: 1915թ. Ապրիլի 24-ը Օսմանեան պետութեան խայտառակ էջերից է, որը գրուեց «Իթթիհատ վէ թերաքքի» կողմից: Անատոլիայում հարիւրամեակներով ապրող եւ ստեղծագործող օսմանցի հայերը մեծ տառապանքներ տեսան այն հողերում, որտեղ ապրում էին, մեծ ցաւեր տեսան իրենց իսկ պետութեան մէջ. նրանց արմատախիլ արեցին, կոտորեցին, եւ փորձեցին նրանց հետքն իսպառ ջնջել: Պատմութեան այս էջերը ոմանք որպէս տեղահանութիւն, ոմանք՝ ողբերգութիւն, ոմանք՝ Յեղասպանութիւն, ոմանք էլ՝ Մեծ աղէտ են բնորոշում: Սակայն դա հնարաւոր չէ հերքել», - գրում է Հասան Ջեմալը՝ ընդգծելով, որ Օսմանեան պետութեան կողմից 1915-ից սկսուած հարիւրհազարաւոր հայերի կոտորածն ու մարդկութեան դէմ գործած յանցանքը ժխտելը նշանակում է դառնալ այդ հրէշաւոր եւ սահմուկեցուցիչ արարքի յանցակիցը:

«Իմ ականջին հիմա ձայներ են հասնում՝ միթէ թուրքերը, մահմեդականներն ամենեւին էլ ցաւեր չեն տեսել, միթէ արմատախիլ չեն արուել Բալկաններում, Կովկասում, միթէ գանգոլաւանները գաղթի չեն ենթարկուել, միթէ նրանց հետքերը չեն ջնջուել: Բնականաբար, ցաւեր տեսել են: Անատոլիայում եւ՝ թուրքերը, եւ՝ քրդերը, եւ՝ ալեւիները պատմութեան խորքերից մինչեւ մեր օրերը հասնող

ցաւեր տեսել են: Բացի այդ, այդ ո՞ր պետութեան, ո՞ր ազգի պատմութիւնն է կազմուած բացառապէս զեղեցիկ էջերից: Սակայն այսօր Ապրիլի 24-ն է. հայերի, հայ ազգի՝ այս հողերում ապրած ողբերգութեան զոհերի ոգեկոչման օրը: Նախ եկէք հայերի՝ Ապրիլի 24-ի վիշտը կիսենք, փորձենք մեր սրտում զգալ նրանց ցաւը, մենք էլ հայերի հետ հաւասարապէս սգանք», - գրում է Ջեմալ փաշայի թոռը՝ անդրադառնալով 2008թ. Ծիծեռնակաբերդի յուշահամալիր աջակցութիւնից իր յուշերին:

«2008թ. Սեպտեմբերին էր, Երեւանում էի եւ այցելեցի Յեղասպանութեան զոհերի յուշահամալիր: Յուշակոթողի առջեւ մի պահ սիրելի Հրանդի [Դինքի] հետ մեն մենակ մնացի: Ինձ այդ յուշակոթող բերել էր Հրանդի ցաւը: Առաւօտ էր, արեւը նոր էր ծագում: Արարատ լեռան վեհապանձ գագաթը մառախուղի քուլաների մէջ մէկ երեւում էր, մէկ թաքնուում: Առաւօտեան լուսութեան մէջ սպիտակ մեխակներ դրեցի Յեղասպանութեան յուշակոթողին եւ ականջիս հասաւ Հրանդի ձայնը. «Եկէք նախ յարգենք միմեանց վիշտը», - գրում է Հասան Ջեմալը՝ եզրափակելով. «Ժամանակն է, որպէսզի մենք եւ՝ անհատապէս, եւ՝ պետական մակարդակով կիսենք հայերի Ապրիլի 24-ի ցաւը: Հրանդ, իմ եղբայր, ես կիտում եմ այդ ցաւը, անկեղծ կարօտում քեզ, հանգիստ ննջիր»:

ՍՏԵՓԱՆ ԴԵՄԻՐՃԵԱՆԻ ԿԱՐԾԻՔՈՎ՝ ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ ՈՒՂԵՐՁԸ ՈՉԻՆՉ ԷԼ ՉԻ ՓՈԽԵԼ

«Պէտք է ըստ արժանուոյն գնահատենք մեր ջանքերը, թէ Սփիւռքում, թէ Հայաստանում տարուած աշխատանքը՝ ուղղուած Յեղասպանութեան միջազգային ճանաչմանը», - Ապրիլի 24-ին Ծիծեռնակաբերդի յուշահամալիրում Tert.am-ի թղթակցին ասաց ՀԺԿ առաջնորդ Ստեփան Դեմիրճեանը:

Խօսելով հայ-թուրքական Արձանագրութիւնները Հայաստանի խորհրդարանի օրակարգից հանելու որոշման մասին՝ Դեմիրճեանն արձանագրեց, որ ի սկզբանէ ճիշդ էր նախապայմաններով Արձանագրութիւններ ստորագրելը:

«Մենք բազմիցս ասել ենք, որ սխալ էր նաեւ պատմաբանների յանձնաժողովի ստեղծումը: Ըստ էութեան, հայ-թուրքական գործընթացը վաղուց էր յայտնուել փակուղում: Թուրքիան այդ հարցն ի սկզբանէ կապում էր դարաբաղեան հիմնախնդրի հետ», - նշեց Դեմիրճեանը: Ըստ նրա՝ թուրքիան, առհասարակ, հայ-թուրքական մերձեցման գործընթացն օգտագործեց Յեղասպանութեան միջազգային ճանաչումը կասեցնելու, ինչպէս նաեւ դարաբաղեան

հարցում ակտիւ դերակատարութիւն ստանձնելու նպատակով:

«Այս ուղերձը, ըստ էութեան, որեւէ բան չփոխեց: Որեւէ փոփոխութիւն տեղի չունեցաւ, քանի որ հայկական կողմը մինչեւ Արձանագրութիւնները խորհրդարանի օրակարգից հանելը յայտարարում էր, որ դրանք կը վաւերացնի միայն թուրքիայի վաւերացնելուց յետոյ: Ըստ էութեան, ոչինչ չփոխուեց, քանի որ Հայաստանը ստորագրութիւնը հետ չկանչեց», - ընդգծեց ՀԺԿ առաջնորդը:

Նրա դիտարկմամբ՝ Արձանագրութիւններն Աժ օրակարգից հանուեցին նաեւ հաշուի առնելով թէ՛ Հայաստանում, թէ՛ Սփիւռքում տիրող հասարակական տրամադրութիւնները:

Դեմիրճեանը համոզուած է, որ այս ամենից յետոյ թուրքիան անկասկած կը փորձի հանդէս գալ կառուցողական քաղաքականութեամբ եւ գործընթացի ձախողումը կը բարդի Հայաստանի վրայ: Ըստ նրա՝ ի սկզբանէ գործընթացը ճիշդ հունով չի գնացել:

«Հայաստանն այսօր լուրջ մարտահրաւէրների առջեւ է կանգ

ԻՐԱԲԱՊԱՇՏՊԱՆՆԵՐԸ ԲՈՂՈՔԻ ԱԿՑԻԱՆԵՐ ԵՆ ԱՆՑԿԱՑՆՈՒՄ ԻՍԹԱՆՊՈՒԼՈՒՄ

Թուրք ցուցարարներ իսթանպուլի մէջ՝ Եղեռնի գոհ հայ մտաւորականներու նկարներով

Հայոց Յեղասպանութեան 95-րդ տարելիցի առթիւ շաբաթ օրը քուրդ եւ թուրք իրաւապաշտպանները բողոքի երկու ակցիա անցկացրեցին Իսթանպուլում:

Նախ Իսթանպուլի կենտրոնում գտնուող Թաքսիմ հրապարակին յարող ճեմափողոցում հաւաքուել էին թուրք եւ քուրդ իրաւապաշտպաններ: Այստեղ ամէն շաբաթ բողոքի ակցիա են անցկացնում քուրդ մայրերը, ովքեր պահանջում են իրենց կորած զաւակներին, եւ այսօր, քանի որ Հայոց Յեղասպանութեան 95-րդ տարելիցն էր, քուրդ մայրերն իրենց զաւակների նկարների կողքին պարզել էին նաեւ հայ մտաւորականների նկարներ:

«Մենք պատրաստ ենք այնքան խօսել Հայոց Յեղասպանութեան մասին, մինչեւ վերջապէս այն ընդունեն թուրքիայում», - «Ազատութիւն» ռադիոկայանի հետ զրոյցում ասաց իրաւապաշտպան Օզլեմ Դալկիրան:

Յուցարարներից մի քանի մետր այն կողմ հաւաքուել էին թուրք ցուցարարներ, ովքեր պարզել էին պատասխան եւ կոչեր էին հնչեցնում այն մասին, որ հայերն են թուրքերին կոտորել:

Աւելի մեծ բողոքի ակցիա իրաւապաշտպանները անցկացրեցին «Հայդար Փաշա» գնացքի կայարանում, որտեղից 1915 թուականին արտաքսել են հայ մտաւորականների առաջին խմբին: Այստեղ հնչած ելույթներում բողոքի ակցիայի շուրջ 100 մասնակիցները հնչեցրեցին կոչեր, որ այլեւս երբեք չպէտք է կրկնուեն նման իրադարձութիւնները: Տարածքը շրջապատուած էր

մեծ թուով ոստիկաններով: Իրաւապաշտպանները պարզել էին հայ մտաւորականների նկարները:

Հաւաքուածներին դիմեց իրաւապաշտպան էրեն Քեակիւնը. - «Չպէտք է կրկնուեն այն դէպքերը, որ տեղի են ունեցել 1915 թուականին: Հիմա մենք հաւաքուել ենք այստեղ եւ ասում ենք ոչ Յեղասպանութեանը»:

Ակցիայի աւարտին տարեց մի թուրք տղամարդ փորձեց խանգարել ցուցը՝ բղաւելով. - «Ո՞վ է թոյլ տուել, որ հաւաքուել են այստեղ: Ո՞վ է ասել, որ հայերին են կոտորել: Այդպիսի բան չկայ»:

Ոստիկանների միջամտութեամբ միջադէպը հարթուեց, թուրք տղամարդուն հեռացրեցին դէպքի վայրից:

Քրդական խորհրդարանական «Խաղաղութիւն եւ Ժողովրդավարութիւն» կուսակցութեան Բիթլիսից ընտրուած պատգամաւոր Նեզրի Քարաբաշը յայտարարել է, որ թուրքիան հայ ժողովրդից պէտք է ներողութիւն խնդրի Հայոց Յեղասպանութեան համար, յայտնում է Firat գործակալութիւնը:

Քուրդ գործիչը նշել է, որ միլիոնից աւել հայ է կոտորուել եւ շատ երկրներ են ընդունում դա, իսկ թուրքիան ներողութիւն խնդրելու փոխարէն ժխտում է այդ ամէնը:

Վերջինս իր ելույթում նշել է, որ թուրքիան պէտք է ոչ միայն հայերից ներողութիւն խնդրի, այլ նաեւ քրդերից, որոնց մեղքի է դրդել, ինչպէս նաեւ թուրքերից, որոնց տասնամեակներ շարունակ խաբում է:

ՕԲԱՍԱՅԻ ԴԱՍԵՐԸ

Շարունակուած էջ 2-էն

արդարութեան յղթանակի ճանապարհը: Նեարդերը, էներգիան, միտքը, եռանդը, հայրենասիրութիւնը պէտք է առաւելապէս ծառայի, ուղղուի ոչ թէ աշխարհից ինչ որ ճանաչումներ պահանջելու գործին, այլ ամուր պետութիւն,

Ժամանակակից, մրցունակ, օրէնքի, իրաւունքի եւ արդարութեան վրայ հիմնուած պետականութիւն եւ հասարակարգ կառուցելու գործին: Դա պիտի լինի հայրենասիրութեան չափանիշը, դա է արդարութեան եւ ճանաչման հասնելու ճանապարհը, որ կեանքը դադարի անեկդոտ չի չեցնելուց:

ԱՄԵՆԱՅՆ ՐԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ

Շարունակուած էջ 1-էն

կան եւ երաշխական հոգեւորականները, աշխատանքները աւարտել է Երեքշաբթի օրը:

Ատրպէյճանական լրատուական նել: Դրանց դիմակայելու համար առաջին հերթին պէտք է լուծենք մեր ներքին խնդիրները, համախմբենք հասարակութեանը: Դրա հա-

գործակալութիւնների փոխանցմամբ, Երկուշաբթի օրը ցուցարարների մի ոչ մեծաթիւ խումբ հաւաքուել է «Գիւլիտասն» պայատի մօտ եւ բողոք յայտնել Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի՝ Բաբու կատարած այցի դէմ:

մար մենք պէտք է արդարութիւն եւ օրինականութիւն հաստատենք երկրում», - եզրափակեց Դեմիրճեանը:

ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ 95 ԱՄԵԱԿ

ԱՄԵՐԻԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ՆՇԵՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ 95 ԱՄԵԱԿԸ

Մեծ Եղեռնի 95-ամեակի օրը Ապրիլի 24-ին Միացեալ Նահանգներու բոլոր հայաշատ քաղաքներուն մէջ պահանջատէր հայ ժողովուրդը նշեց Ցեղասպանութեան զոհ զացած մէկ ու կէս միլիոն հայ նահատակներու յիշատակը:

Բազմահազար հայեր հաւաքուած էին Մոնթեպելլոյի Նահատակաց յուշարձանին առջեւ, ուր տեղի ունեցաւ յուշահանդէս, կազմակերպութեամբ 95-ամեակի ոգեկոչման Միացեալ Մարմին, որ կազմուած էր մեր երեք քաղաքական կուսակցութիւններու, Հ.Բ.Ը. Միութեան, երեք յարանուանութիւններու եւ հայրենակցական միութիւններու կողմէ:

Այստեղ ծաղկեպսակներ զետեղած էին Հայաստանի աւագ հիւպատոսութիւնը, Ս.Դ.Հ.Կ., Հ.Յ.Դ., Ռ.Ա.Կ., Հ.Բ.Ը.Մ. եւ այլ կազմակերպութիւններ, որոնք յարգանքով խոնարհեցան մեր անմեղ նահատակներու յիշատակին առջեւ:

Տեղի ունեցաւ քաղաքական միթինկ, որուն ներկայ գտնուեցան Արմենիստեան թեմի առաջնորդ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեան, Գերշ. Տ. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեան, Հայ Կաթողիկէ ժողովրդապետ Հայր Անտոն Սարոյեան, Հայ Աւետարանական Միութեան հովուապետ Վեր. Ճօ Մաթոսեան, Գերշ. Տ. Վաչէ Արք. Յովսէփան, Հայաստանի աւագ հիւպատոս տիար Գրիգոր Յովհանէրեան, Լոս Անճելլոսի քաղաքապետ Անթօնիօ Վիլարակոսա, գոնկրէսական Ատամ Շիֆ, Լոս Անճելլոսի քաղ. խորհուրդի անդամ Փոլ Գրիգորեան, Մոնթեպելլոյի քաղաքապետ Ռոյ Սօլենարի, հայկական երեք կուսակցութիւններու եւ տարբեր հաստատութիւններու ներկայացուցիչներ եւ շուրջ 6,000 հայորդիներ:

Դրօշակի արարողութենէն եւ երկու երկիրներու քայլերգներու ունկնդրութենէն ետք օրուան հանդիսավար Օշին Քէշիշեան, իր բացման խօսքին մէջ ողջունեց ներկայ

պետական եւ ազգային անձնաւորութիւնները: Ան ոգեկոչելէ ետք մեր նահատակներու խնկելի յիշատակը՝ ցաւ յայտնեց որ ԱՄՆ-ի նախագահ Պարաք Օպաման իր յայտարարութեան մէջ դարձեալ չի յիշատակեց Ցեղասպանութիւն բառը հակառակ իր նախընտրական խոստումին:

Գոնկրէսական Ատամ Շիֆ թէ փաստինայի հաւաքին եւ թէ Մօնթեպելլոյի մէջ, իր հայ դատի ի նպաստ ունեցած զօրակցական ելոյթներով, դատապարտեց նախագահ Օպամայի ժխտական կեցուածքը եւ հաստատեց որ հնարաւոր բոլոր միջոցներով պիտի աշխատի ցեղասպանութեան ճանաչման ի նպաստ:

Ներկայ բազմահազար հայ հասարակութեան վրայ մեծ տպաւորութիւն ձգեց նաեւ Լոս Անճելլոսի քաղաքապետ Անթօնիօ Վիլարակոսայի ճառը, որով զօրավիզ կը կանգնէր պահանջատէր հայ ժողովուրդի արդար դատին:

Ելոյթներ ունեցան նաեւ Լոս Անճելլոսի մօտ Հայաստանի Հանրապետութեան աւագ հիւպատոս Գրիգոր Յովհանէսեան, Կազմակերպիչ Միացեալ Մարմնի անունով Լենա Մանուկեան եւ Արամ Գայուստեան, Գալիֆորնիոյ Նահանգային Երեսփոխանական Ժողովի մեծամասնութեան խօսնակ Չարլզ Գալտէրօն, ինչպէս նաեւ ներկայացուցիչներ Գալիֆորնիոյ կառավարիչ Առնոլտ Շուարֆնէկըրի եւ Պարաք Պաքարի: Բոլոր ելոյթ ունեցողներն ալ խստիւ դատապարտեցին Թուրքիոյ կողմէ 1915 թուականին գործադրուած ցեղասպանութիւնը, պահանջելով անոր անյապաղ ճանաչումը եւ արդար հատուցումը պահանջատէր հայ ժողովուրդին:

Հաւաքի աւարտին տեղի ունեցաւ պաշտօնական հոգեհանգիստ մասնակցութեամբ տասնեակ մը հոգեւորականներու եւ քաղաքական անձնաւորութիւններու:

ՄԵԾ ԵՂԵՌՆԻ 95-ԱՄԵԱԿԻ ՅՈՒՇԱՏՕՆ ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ

Առաջին անգամ ըլլալով փաստինայի քաղաքապետարանի հովանաւորութեամբ նշուեցաւ Հայոց Եղեռնի 95-ամեակը, Շաբաթ, 24 Ապրիլ, 2010 մասնակցութեամբ շրջանի բոլոր հայկական կազմակերպութիւններուն, եկեղեցիներուն եւ կրթական հաստատութիւններուն:

Ամերիկեան բանակի զինուորներու կողմէ տեղի ունեցած դրօշակի արարողութենէն ետք ներկաները յոտնկայս ունկնդրեցին ամերիկեան եւ հայկական քայլերգները կատարողութեամբ Կարօ Սիւլահեանի: Ապա հայ կաթողիկէ ժողովրդապետ հայր Անտոն Վրդ. Սարոյեանի զլիաւորութեամբ ներկայ հայ տարբեր յարանուանութեանց հոգեւորականները միասնաբար «Հայր Մեր» աղօթքի արտասանուենէն ետք հանդիսավար՝ Ռազմիկ Դաւիթեան ոգեկոչեց 95 տարիներ առաջ ցեղասպանութեան զոհ զացած մեր մէկ ու կէս միլիոն նահատակներու յիշատակը:

Իր բացման խօսքին մէջ «Հայ

ինքնութեան Հունձ» ի նախագահ իսաչիկ Շահինեան պանծացուց 20րդ դարու առաջին ցեղասպանութեան զոհ մեր անմեղ մարտիրոսներու յիշատակը: Ան պահանջեց ցեղասպանութեան ճանաչումը ԱՄՆ-ի կողմէ եւ արդար հատուցում իրաւատէր հայ ժողովուրդին:

Յաջորդաբար խօսք առին Գոնկրէսի անդամ Ատամ Շիֆ, Գալիֆորնիոյ Մերակոյտի անդամ Քարօ Լի, Նահանգային ներկայացուցիչ 44րդ ընտրաշրջանէն Անթօնի Փորթմանթինօ, փաստինայի փոխ քաղաքապետ Վիլթոր Կորտօ, Լա Քանիատայի քաղաքապետ Տանըլտ Վոս, Լոս Անճելլոսի քաղաքային վերակացու Մայքլ Անթոնովիչի ներկայացուցիչ Ռիթա Հաճիմանուկեան, փաստինայի 2րդ շրջանի խորհուրդի անդամ Մարկրիթ Մըքասթըր: Բոլորն ալ իրենց զօրակցութիւնը յայտնեցին իրաւագուրկ հայ ժողովուրդի արդար դատին, պահանջելով նախագահ

Շաբ.բ էջ 17

ԸՆԿԵՐՈՒՅԻ ԼԵՆԱ ՍԱՆՈՒԿԵԱՆԻ ԵԼՈՅԹԸ

Միւրելի հայրենակիցներ, Թուրքիոյ կողմէ նենգամտօրէն ծրագրուած 1915 Ապրիլի մարդկութեան առաջին պիղծ եւ զագրելի ցեղասպանութիւնը, գործադրուած մեր ժողովուրդին դէմ, տակաւին կը մնայ անպատիժ եւ անլուծ:

Այսօր, Ապրիլ 24, 2010, Հայոց ցեղասպանութենէն 95 տարիներ անց, համայն հայ ժողովուրդը թէ՛ Հայաստանի, թէ՛ Արցախի եւ թէ՛ պիւր. քի տարածքին, առաւել նախանձախնդրութեամբ եւ վճռակամութեամբ, ազգային վերագարթօնի հզօրացած գաղափարախօսութեամբ եւ միասնականութեամբ կը ներկայանայ համայն աշխարհին, բարձրացնելով իր բողոքի ձայնը եւ աւելի քան երբեք տէրն ու տիրականը դառնալով իր սուրբ դատին եւ իրաւունքներուն:

Եղեռնի 95 ամեակի ոգեկոչման միացեալ մարմինը, անցնող ամիսներուն, ոչ մէկ ճիգ ինչպէս բոլոր կազմակերպութիւններու, կուսակցութիւններու, յարանուանութիւններու եւ դպրոցներու հետ համագործակցութեամբ՝ միասնականութեան ջանքով մանդիսանալ, մանաւանդ մեր ժողովուրդի առաջ զոյացած բոլոր դժուարութիւններէ եւ մարտահրաշխանութիւններէ:

ուղիին մէջ: Վերջին ամիսներու բոլոր իրադարձութիւնները եւ թշնամիի անօգուտ ջանքերը մեր դատը նսեմացնելու մեզ առաւել կը զօրացնեն եւ պայքարի կը մղեն եւ ահաւասի՛կ, մանաւանդ այսպիսի օրով, այստեղ կը կանգնինք ոչ թէ՛ անցեալը ողբալու, այլ մեր միացեալ աշխատանքներով ներկայի եւ գալիք տարիներու փառայեղ յաղթանակները արձանագրելու:

Շաբ.բ էջ 17

50 ՀԱՁԱՐ ՀՈԳԻ ՄԱՍՆԱԿՑԵՑԱԻ ՄԻԱՑԵԱԼ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԵԱՆ ՀՈԼԻՎՈՒՏԻ ՔԱՅԼԱՐՇԱԻՆ

Հոլիվուտի «Լիթլ Արմինիա» շրջանին մէջ տեղի ունեցաւ պահանջատիրական ցոյց, որուն իրեն մասնակցութիւնը բերին շուրջ 50 հազար հոգի: Սոյն քայլարշարի կամակերպիչներն էին Միացեալ Հայ Երիտասարդական Միութեան անդամները: Հայ համայնքի հոգեւոր պետերու եւ քաղաքական անձնաւորութիւններու առաջնորդութեամբ անոնք հարիւրաւո հայկական դրօշակներով եւ պահանջատիրական կարգախօսներ ունեցող պատաստներով, իրենց բողոքն ու ցասումն արտայայտեցին 20-րդ դարու առաջին ցեղասպանութեան հեղինակներ Օսմանեան Թուրքիոյ եւ անոնց ուղեկիցներուն դէմ: Քայլարշարի աւարտին տեղի ունեցաւ քաղաքական հաւաք:

ԱՇԽԱՐՀԱՑՐԻ ԶԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ՆՇԵՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ 95-ԱՄԵԱԿԸ

Շարունակում է 1-ին

Տէր-Պետրոսեան: Իրեն կ'ընկերակցէին ընդդիմադիր այլ կուսակցութիւններու ղեկավարները:

ԹՈՒՐԲԻԱ

Իսթանպուլի Թաքսիմ հրապարակին վրայ, թուրք ծանօթ մտաւորականներու կողմէ կազմակերպուեցաւ 1915-ի զոհերու յիշատակին նուիրուած միջոցառում մը, որու ընթացքին մտաւորականները յայտարարեցին. «Այդ ցաւը մեր ցաւն է: Այդ սուգը՝ բոլորին»: Առաջին անգամ ըլլալով թուրքիոյ մէջ տեղի ունեցող նման միջոցառումի ընթացքին խօսք առին ծանօթ մտաւորականներ՝ Ջէյնապ Թանապ, Նեշէ Տիւզէլ, Ֆէթիհ Չէթին, Թուրքիոյ Մարդու Իրաւունքներու Միութեան նախագահ Օզթուրք Թուրքթոլան, Թուրքիոյ խորհրդարանի անդամ Ուֆուք Ուրաս եւ ուրիշներ:

Յիշեալ միջոցառումը խանգարելու մտադրութեամբ, շուրջ 40 ազգայնականներ վանկարկեցին «Մուսթաֆա Քեմալի գինուորներն ենք», «Սիրէ կամ հեռացիր», «Անոնք մեզ Օկուս Սամասթ պիտի դարձնեն» (Հրանդ Տինքը սպաննող ոճրագործին ակնարկելով): Ոստիկանութիւնը յաջողեցաւ կանխել դէպքերու զարգացումը եւ ցրուել ազգայնականները:

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ

Ուաշինկթընի մէջ, նախագահ Պարաք Օպամա հանդէս եկաւ Հայոց Յեղասպանութեան զոհերու յիշատակի օրուան նուիրուած ականդական ուղերձով: Ան ըսաւ. «Այս յիշատակի օրը մենք կը յիշենք, որ 95 տարի առաջ սկսաւ 20-րդ դարու ամենադաժան զագանութիւններէն մէկը: Պատմական այս մութ շրջանին, Օսմանեան կայսրութեան վերջին օրերուն, մէկուկէս միլիոն հայեր սպաննուեցան կամ զոհուեցան գաղթի ճանապարհին:

«Այսօր, այս սարսափելի իրադարձութիւններուն մասին մտորելու, դասեր քաղելու օր է: Ես հետեւողականօրէն արտայայտած եմ սեփական կարծիքս այս մասին, թէ ինչ պատահած է 1915-ին, եւ իմ տեսակէտը փոփոխութեան չեմ ենթարկած: Բոլորիս շահերէն կը բխի, որպէսզի հասնինք փաստերու լիակատար, անկեղծ եւ արդարացի ճանաչման: Մեծ Եղեռնը հայ ժողովուրդի պատմութեան ամենաաւերիչ գլուխն է, եւ մենք պէտք է պահպանենք անոր կենդանի յիշատակը՝ տուրք մատուցենք այն մարդոց, որոնք սպաննուած են, եւ որպէսզի անցեալի կոպիտ սխալը

չի կրկնենք: Ես կ'ողջունեմ այն թուրքերը, որոնք 1915 թուականին փրկած են հայեր եւ ուրախ եմ հայերուն եւ թուրքերուն միջեւ այս ցաւալի նիւթին շուրջ թուրքիոյ մէջ սկսած երկխօսութեան համար: Հայ եւ թուրք ժողովուրդները միասին աւելի զօրաւոր կը դառնան, եթէ ճանչնան իրենց ընդհանուր պատմութիւնը եւ սովորական մարդկայնութիւնը:

«Նոյնիսկ 1915 թուականի տրամադրութեան հետ բախուելով, մենք միաժամանակ կ'ոգեւորուինք հայ ժողովուրդի զարմանալի ոգիով: 1915 թուականը վերապրած շատ հայեր եկան Միացեալ Նահանգներ: Հայկական ծագումով ամերիկացիներու սերունդները հարստացուցին մեր համայնքները, խթանեցին մեր տնտեսութիւնը եւ ամրապնդեցին մեր ժողովրդավարութիւնները: Հայերու ամուր աւանդութիւնները ու մշակույթը դարձաւ նոր հանրապետութեան հիմքը: Ան մաս կազմեց ազգերու համայնքին, համագործակցելով միջազգային հանրութեան հետ՝ կառուցելու համար աւելի լաւ ապագայ: «Այսօր՝ մենք անոնց եւ աշխարհասփիւռ հայերու հետ կը սգանք 1915 թուականի սարսափելի իրադարձութիւնները՝ խորը հիացմունքով անոնց ունեցած ներդրումին, որ դուրս է այդ մութ անցեալի սահմաններէն եւ կը ներշնչէ ապագայի յոյսը»:

ՊԵՅՐՈՒԹ

Շաբաթ, 24 Ապրիլ 2010-ի առաւօտուն, Անթիլիասի Մայրավանքի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ մայր տաճարին մէջ մատուցուած Ս. Պատարագով, հոգեհանգստեան պաշտօնական արարողութեամբ, ուր վերջոյ օրինապահ ու խիտ շարքերով քայլարշաւով՝ Անթիլիասի մայրավանքէն մինչեւ Պուրճ

Համուտ, հայ ժողովուրդի զաւակները ոգեկոչեցին յիշատակը իրենց առաւել քան մէկուկէս միլիոն նահատակներուն:

Անթիլիասի մայրավանքին մէջ Մեծ Եղեռնի յիշատակին տեղի ունեցաւ ծաղկեպսակներու զետեղման արարողութիւն, որուն մասնակցեցան քաղաքական կուսակցութիւններու, հայկական բազմաթիւ կառույցներու ղեկավարներ եւ ներկայացուցիչներ, Հ.Մ.Մ.ի փոքրախումբին մասնակցութեամբ:

Լիբանանի մօտ Հայաստանի դեսպան Աշոտ Քոչարեան դեսպանութեան անձնակազմին անունով զոհերու յիշատակին զետեղեց ծաղկեպսակ մը:

Արամ Ա. Կաթողիկոսի հայրապետական հանդիսապետութեամբ, ի ներկայութիւն պետական նախարար Ժան Օղասապեանի, պետական երեսփոխաններ ընկեր Սեպուհ Գալիփաքեանի, մեթր Սերժ Թուրսարգիսեանի, Նետիմ ձեմաշէլի եւ այլոց մայրավանքի Ապրիլեան Նահատակաց՝ աշխարհի առաջին Յուշակոթող-Մատրան առջեւ տեղի ունեցաւ հոգեհանգստեան արարողութիւն:

Հայոց Յեղասպանութեան 95-ամեակի նշման Լիբանանի կեդրոնական յանձնախումբի կազմակերպութեամբ, Անթիլիասի Մայրավանքէն մինչեւ Պուրճ Համուտ ժողովրդային քայլարշաւ տեղի ունեցաւ, 60,000 հոգիներու մասնակցութեամբ: Պուրճ Համուտի մարզադաշտին մէջ տեղի ունեցաւ յիշատակի հանրահաւաք: Հանրահաւաքին երկօրեան ունեցան Հայոց Յեղասպանութեան ոգեկոչման մարմնի անդամներ ընկեր Ալեքսան Քէօզկէրեան, Համբիկ Մարտիրոսեան, ինչպէս նաեւ Յ. Բազրատունի եւ պետական նախարար Ատնան Հիւսէյն:

Ոգեկոչման հանդիսութեան ներկայ գտնուեցան պետական նախարար Ժան Օղասապեան, պետական երեսփոխաններ ընկեր Սեպուհ Գալիփաքեան, մեթր Սերժ Թուրսարգիսեան, Լիբանանի թեմի բարեջան Առաջնորդ Գեղամ եպս. Խաչերեան, Հայկազեան Համալսարանի տնօրէն վերապատուելի Փօլ Հայտոսեան, հայ քաղաքական կուսակցութեանց եւ տարբեր հասարակական կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներ:

Նոյն օրը երեկոյեան, Սբ. Գրիգոր Լուսաւորիչ ձեմարանի շրջափակին մէջ, Մեծ Եղեռնի զոհերու յիշատակին մատուցուեցաւ հանդիսաւոր Սբ. Պատարագ, մասնակցութեամբ հայ կաթողիկէ կազմակերպութեանց եւ միութիւններուն, եւ հայ կաթողիկէ վարժարաններու աշակերտութեանց: Յաւարտ Սբ. Պատարագին, ներկայ ժողովուրդը թափօրով ուղղուեցաւ Հայ Կաթողիկէ Պատարագարանին շրջափակը, ուր, Ապրիլեան Եղեռնի Յուշակոթողին շուրջ տեղի ունեցաւ հոգեհանգստեան արարողութիւն:

ՈՒՐՈՒԿՈՒԵՑ

Շնորհիւ Ուրուկուէյի Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան եւ Հ.Բ.Լ.Մ.-ի ճիգերուն, Մոնթեվիտէոյի «Արմենիա» հրապարակին վրայ տեղի ունեցաւ խաչքարի տեղադրում:

Ուրուկուէյի նախագահ Խոսէ Մուխիկա անձամբ մասնակցեցաւ Մոնթեվիտէոյի մէջ կազմակերպուած Հայոց Յեղասպանութեան 95-ամեակին նուիրուած հանդիսութեան: Ան նաեւ մասնակցեցաւ խաչքարի օծման արարողութեան:

ՍՈՒՐԻԱ

Դամասկոսի Առաջնորդանիստ Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ մէջ, Դամասկոսի թեմի Առաջնորդ Արմաշ սրբազան Նալպանտեանի նախագահութեամբ, Յեղասպանութեան 95-ամեակին նուիրուած Սուրբ Պատարագ մատուցուեցաւ, ապա ցեղասպանութեան յուշարձանին մօտ տեղի ունեցաւ հոգեհանգստեան պաշտօն: Սուրիոյ մօտ Հայաստանի դեսպան Արշակ Փոլատեան՝ դեսպանատան անձնակազմին անունով ծաղկեպսակ մը զետեղեց Մեծ Եղեռնի զոհերու յուշարձանին:

ՎՐԱՍՏԱՆ

Թիֆլիսի, Ջաւաքի եւ Վրաստանի այլ հայաշատ բնակավայրերու մէջ տեղի ունեցան ոգեկոչման եւ յիշատակման եկեղեցական արարողութիւններ եւ բազմաթիւ այլ միջոցառումներ: Թիֆլիսի մէջ տեղի ունեցաւ Մեծ Եղեռնի զոհերուն

Շաբ.ը էջ 7

Blue Cross of California
Authorized Agent

Blue Shield of California
Authorized Agent

A.A.A. INSURANCE SERVICES

SERVING SINCE 1975

BEDROS S. MARONIAN

(818) 500-9585
BMaronian@AOL.com

FAX 500-9308 ABA INSURANCE SERVICES 805 E. Broadway . Glendale, CA 91205

ԵՐԻԵՔ ՈՒՇ ԶԷ ՎԵՐԱՔՆՆԵԼՈՒ ՁԵՐ ԱՊԱԹՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ

ԱՇԽԱՐԱՅՈՒԻ ԶԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ՆՇԵՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ 95-ԱՄԵԱԿԸ

Շարունակուած էջ 6-էն

նուիրուած գրական-երաժշտական երեկոյ մը:

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ

Նիւ Եորքի եւ Նիւ Ճըրզիի նահանգներուն մէջ տեղի ունեցան Հայոց Յեղասպանութեան 95-ամեակին նուիրուած ոգեկոչման միջոցառումներ, յուշ երեկոններ, հոգեհանգստեան պաշտօններ եւ ընդունելութիւններ: Հանդիսութիւնները հովանաւորուեցան Նիւ Եորքի մօտ Հայաստանի դիւանագիտական անձնակազմի եւ հայկական կազմակերպութիւններու կողմէ:

Հանդիսութիւններուն մասնակցեցան ՄԱԿ-ի քարտուղարութեան եւ Միացեալ Նահանգներու Ներկայացուցիչներու Տան անդամներ, ցեղասպանութիւնը վերապրողներ, ինչպէս նաեւ բազմաթիւ հայորդիներ:

Նիւ Եորքի «Թայմզ» հրատարակի աւանդական դարձած միջոցառումը անձրեւներու պատճառաւ տեղափոխուեցաւ Ս. Վարդան Մայր Տաճար, ուր հազարաւորներու մասնակցութեամբ տեղի ունեցած հաւաքի ընթացքին ելոյթներ ունեցան Ամերիկեան քաղաքական դէմքեր եւ հայկական կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներ:

Խօսք առնողներու շարքին էին գոնիւրէսական Ֆրանք Փալոն, Հայկական Միացեալ Ֆոնտի նախագահ Յարութ Սասունեան, ՄԴՀԿ Հայ Ամերիկեան Խորհուրդի Արեւելեան Ամերիկայի ատենապետ Տիգրան Նալպանտեան եւ ուրիշներ:

ԱՐԺԱՆԹԻՆ

Պուէնտս Ալդէսի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ մայր տաճարին մէջ մատուցուեցաւ Ս. Պատարագ եւ տեղի ունեցաւ հոգեհանգստեան պաշտօն ի յիշատակ Հայոց Յեղասպանութեան զոհերուն: Սոցն արարողութեան մասնակցեցաւ Արժանթինի մօտ Հայաստանի դեսպան Վ. Կարմիրշալեան: Այնուհետեւ տեղի ունեցաւ ոգեկոչման կեդրոնական միջոցառումը, որուն գլխաւոր բանախօսն էր դեսպան Վ. Կարմիրշալեանը:

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Յունաստանի մայրաքաղաք Աթէնքի մէջ, Հայոց Յեղասպանութեան 95-ամեակին առթիւ, նահատակաց ոգեկոչման արարողութիւնները սկսան Ապրիլ 23-ի երեկոյեան: Աթէնքի Մէլա Զմիւռնի թաղամասին մէջ տեղի ունեցաւ ցեղասպանութեան զոհերու յիշատակին ոգեկոչման արարողութիւն: Սալոնիքի եւ Կոմոթինի մէջ նոյնպէս տեղի ունեցան հանդիսութիւններ:

ԿԻՊՐՈՍ

Կիպրոսի քաղաքական բոլոր կուսակցութիւնները Հայոց Յեղասպանութեան 95-րդ տարելիցի կապակցութեամբ հրատարակեցին ցեղասպանութիւնը դատապարտող հաղորդագրութիւններ եւ իրենց համերաշխութիւնը յայտնեցին հայ ժողովուրդին: Հայոց Յեղասպանութիւնը դատապարտող յայտարարութիւններով հանդէս եկան նաեւ Կիպրոսի Հանրապետութեան նախագահը, խորհրդարանի նախագահը եւ վարչապետը:

ՂԱԶԱՆԻՍՏԱՆ

Ղազախիստանի մայրաքաղաք Ալմա Աթայի Ս. Կարապետ եկեղեցիին մէջ տեղի ունեցաւ հոգեհանգստեան արարողութիւն, որմէ ետք մասնակիցները ծաղկեպսակներ զետեղեցին հայկական մշակութային կեդրոնին մէջ գտնուող խաչքար յուշակոթողին: Ղազախիս-

տանի հայաշատ քաղաքներու մէջ տեղի ունեցան Մեծ Եղեռնի զոհերու յիշատակին նուիրուած միջոցառումներ:

ՄԵԾ ԵՂԵՐՆԻ

Մեծ Եղեռնի զոհերու յիշատակութեան օրը նաեւ նշուեցաւ Քիրքիզիստանի մայրաքաղաք Պիշքէքի մէջ:

ԻՐԱՆՏԱ

Իրլանտայի փոքրաթիւ հայ համայնքը առաջին անգամ ըլլալով իր բողոքի ձայնը յաջողեցաւ հասցնել Թուրքիոյ մերժողական քաղաքականութեան դէմ: Արդարեւ, Հայոց Յեղասպանութեան 95-րդ տարելիցին օրը բողոքի ցոյց մը կատարուեցաւ Տապլինի մօտ Թուրքիոյ դեսպանատան առջեւ:

ՊԻԵՆՈՒՍԻԱ

Պիւլոուսիոյ մայրաքաղաք Մինսքի Ս. Ալեքսանտր Նեվսքի եկեղեցիի բակին մէջ տեղադրուած հայկական խաչքարին մօտ կայացաւ Հայոց Յեղասպանութեան 95-րդ տարելիցին նուիրուած սոց միջոցառում: Ելոյթներ ունեցան Պիւլոուսիոյ մօտ Հայաստանի դեսպանութեան ժամանակաւոր հաւատարմատար Ս. Զաքարեանը եւ Մինսքի քաղաքային հայկական մշակութա-լուսաւորչական «Հայաստան» ընկերութեան պետ Գ. Եղիազարեանը:

ՄՈՍԿՈՒԱ

Մոսկուայի մէջ նոր կառուցուող հայկական եկեղեցւոյ տարածքին տեղադրուած խաչքարին մօտ կայացաւ ծաղկեպսակի զետեղման արարողութիւն՝ 1915 թուականի ցեղասպանութեան զոհերու յիշատակին: Միջոցառման մասնակցեցան Ռուսաստանի մօտ Հայաստանի դեսպան Օլէք Եսայեան,

Ռուսաստանի Հայերու Միութեան նախագահ Արա Աբրահամեան, Մոսկուայի հայ հասարակական կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներ, ինչպէս նաեւ բազմաթիւ հայեր: Արարողութեան ընթացքին մատուցուեցաւ հոգեհանգստեան պատարագ: Երեկոյեան տեղի ունեցաւ Հայոց Յեղասպանութեան 95-րդ տարելիցին նուիրուած յիշատակի հանդիսութիւն:

ՍԹՐԱԶՊՈՒՐԿ

Ապրիլ 24-ին, Սթրազպուրկի մէջ կայացան Հայոց Յեղասպանութեան յիշատակին նուիրուած գանազան արարողութիւններ: Սթրազպուրկի «Զոհերու Յուշարձան» ին առջեւ տեղի ունեցաւ ցեղասպանութեան անմեղ զոհերու ոգեկոչման եւ պսակադրութեան արարողութիւն: Հանդիսութիւններուն մասնակցեցաւ Ֆրանսայի մօտ Հայաստանի դեսպան Զօհրապ Մնացականեան, հայկական, քաղաքական եւ հասարակական կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներ:

ՓԱՐՏԶ

Փարիզի մէջ հայ քաղաքական կուսակցութիւններու եւ հասարակական կազմակերպութիւն-

ներու մասնակցութեամբ տեղի ունեցաւ ժողովրդային բողոքի ցոյց մը, որմէ ետք Յաղթանակի Կամարին մօտ՝ ցեղասպանութեան նուիրուած հանդիսութիւն մը:

ՀՈՒԱՆՏԱ

Հոլանտայի Ասսէն քաղաքին մէջ տեղադրուած Հայոց Յեղասպանութեան զոհերու յիշատակին նուիրուած խաչքարին մօտ տեղի ունեցաւ Մեծ Եղեռնի 95-րդ տարելիցին նուիրուած ոգեկոչման միջոցառում մը: Արարողութիւնը կազմակերպուած էր հոլանտահայ կազմակերպութիւններու հովանաւորութեամբ: Միջոցառման կը մասնակցէին Հոլանտայի տարբեր քաղաքներէ ժամանած հայեր:

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ

Հնդկահայ համայնքը ոգեկոչեց Հայոց Մեծ Եղեռնի միլիոնուկէս անմեղ նահատակներու 95-րդ տարելիցը: Կալկաթայի Ս. Նազարէթ մայր եկեղեցւոյ բակին մէջ տեղի ունեցաւ հոգեհանգստեան արարողութիւն ի ներկայութեան Հնդկաստանի մօտ Հայաստանի դեսպան Արա Յակոբեանի:

ԼՈՒԶԻԱՆԱ

Լուիզիանա նահանգի փոքրաթիւ հայ համայնքը այս տարի եւս նշեց Յեղասպանութեան տարելիցը: Պաթոն Ռուժի մէջ գտնուող Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ եւ Հայ Ամերիկեան խորհուրդի միացեալ ջանքերով կազմակերպուած եւ Ապրիլ 25-ի օրը տեղի ունեցած հանդիսութեան ներկայ էին նահանգի տարբեր կողմերէն ժամանած աւելի քան 100 հայորդիներ:

Օրուայ պատգամը փոխանցեց Լոս Անճելըսէն հրաւիրուած ՄԴՀԿ Կեդրոնական վարչութեան անդամ Ընկ. Համբիկ Սարաֆեան, որու ելոյթը աւելի շատ ապագայ մասին էր քան անցեալի: Ան կոչ ըրաւ հեռաւոր այս գաղութին ներս ապրող հայ երիտասարդութեան, ներգրաւուելու Հայկական Յեղասպանութեան ճանաչման աշխատանքներուն մէջ:

Ձեր ճանուցումները Վստահեցէք
«Մասիս» Շաբաթաթերթին
 T: (626) 797-7680 F: (626) 797-6863
 massis2@earthlink.net

Join Homenmen Armenian Athletic Association
Basketball. Tennis. Martial Arts. Table Tennis. Chess. Soccer.
Boys and Girls Ages 8 through 17!
 If interested:
 Call (818) 660-5HMM or email info@homenmen.org
Homenmen has been Building Teamwork and Leadership Skills in Armenian Youth Since 1921
 www.homenmen.org

ՊԱՂՈՒԹԱՅԻՆ

ԴՈԿՏ. ՅՈՎՅԱՆՆԵՍ ԱՐՄԱՐԱՆԵԱՆԻ ՆՈՐ ԳԻՐՔԻ ԵՐՐՈՐԴ ԳԻՆԵՁՕՆԸ

ԱՆԱՀԻՏ ԵՐԵՄԵԱՆ

Ապրիլի 24ի նախօրեակն է: Ամբողջ հայ ժողովուրդը եւ հայրենիքում եւ ի սփիւռու աշխարհի 95-րդ անգամ նշելու է իր մէկ ու կէս միլիոն նահատակների սուրբ օրը: Սգի օրը: Յեղասպանութեան օրը:

Արդարեւ, 1915-ին թուրք ենի-չեները սպանդանոց ուղարկեցին մի ամբողջ ժողովուրդ: Չինացի-ցին ոչ մեծին, ոչ փոքրին, ոչ հիւանդին, ոչ առողջին, ոչ էլ հաշուի առան տաղանդաւորն ու անտաղանդը:

Նրանք, ոչ միայն կոտորեցին մեզ այլեւ յափշտակեցին մեր հոգե-րը: Արեւմտեան Հայաստանը:

Այս Յեղասպանութիւնը նրանք կատարեցին ի լուռ աշխարհի, նաեւ մի շարք օտար պետութիւն-ների թելադրանքով ու խրախու-սանքով: Թուրքերը, որոնք պատ-մութեան մէջ յայտնի են իբրեւ մարդասպաններ, 1915-ին մի ան-գամ եւս ապացուցեցին որ ոչ միայն չեն փոխուել, այլ աւելի են գազանացել:

Նրանք ուշ կամ կանուխ պա-տասխան կը տան իրենց կատարած ոճիրների համար:

Ուրիշ կերպ լինել չի կարող: Աշխարհի տիրակալներ, չկարծէք որ ժամանակի հոլովոյթի հետ կը

Դոկտ. Յովհաննէս Առմարանեան

րէտ եւ Մարկրիթ Յովսէփեան վար-ժարանի տնօրէն Յոհն Մանկրեա-նին եւ իր ղեկավարութեամբ վար-ժարանի 24 պարման-պարմանու-հիներին: Նրանք արտասանեցին տարբեր ազգերի բանաստեղծների գործերից նուիրուած Հայոց Յե-ղասպանութեան մասին: Բանաս-տեղծներ, ովքեր ծնունդով ֆրան-սացի, ամերիկացի, մեքսիքացի, իտալացի հայ եւ...:

Մեր հայ աշակերտները տխուր էին, լուռ էին, զիտակցում էին, որ հայ ժողովրդի համար Ապրիլ ամի-սը սպոյ օրեր են: Նրանք վերապ-րածների ծոռներն էին, ապագայի

Ալֆրէտ եւ Մարկրիթ Յովսէփեան վարժարանի աշակերտները

մոռացուի ցաւը:

Ահա ուրեմն Ազգային առաջ-նորդարանից, Հայ Կաթողիկէ եկե-ղեցուց բացի, Նոր Սերունդ Մշա-կութային Միութիւնը, Չորեքշաբ-թի, Ապրիլի 21-ին ժամը 8-ին Փաստինայի Հ.Մ.Մ.ի «Կարօ Սո-ղանալեան» սրահում, կազմակերպլ էր Դոկտ. Յովհաննէս Աճմարանեա-նի «Turkey Has Recognized The Armenian Genocide» գրքի շնոր-հանդէսը:

Նոր Սերունդ Մշակութային Միութիւնը իր ուրոյն դերը ունի մեր թէ՛ հասարակական, թէ՛ քաղա-քական եւ թէ՛ մշակութային կեան-քում:

Սրահը գրեթէ լեւի-լեցուն էր: Օրուան հանդիսավարն էր բոլորին ծանօթ, հասարակական գործիչ վա-հէ Աջապահեանը: Ան հանգամանօ-րէն խօսեց Դոկտ. Յ. Աճմարանեա-նի լոյս ընծայած գիրքի փաստա-վաւերագրական եւ պատմական մեծ արժէքի մասին:

Խաչիկ Շահինեանը մասնա-կից էր այդ օրուայ գինեծօնին եւ առաջին ելոյթ ունեցողը: Նա բարձր գնահատեց Դոկտ. Յ. Աճմարանեա-նի այս նոր գիրքը: Այնուհետեւ հանդիսավարը բեմ հրաւիրեց Ալֆ-

մեր պայքարողներն ու յիշողները:

Դոկտ. Յ. Աճմարանեանի գիր-քը ներկաներին ծանօթացրեց Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան ատենապետ, Նոր Սերունդ հեռուս-տաժամի հաղորդավար, հասարա-կական ու քաղաքական յօրուածա-գիր ու վերլուծաբան, Յարութ Տէր Դաւիթեանը:

Դոկտ. Յ. Աճմարանեանի գիր-քը այնքան գեղեցիկ ներկայացրեց, որ բաւականութիւն ստացանք: Այս գիրքում փաստա-վաւերագրական նիւթեր եւ յօդուածներ են գրուած թուրք բժիշկների, քաղաքական գործիչների, թղթակիցների կող-մից եւ թրքական մամուլից:

Չեւք բերէք Դոկտ. Յովհան-նէս Աճմարանեանի «Turkey Has Recognized The Armenian Genocide» հատորը: Տարիների քրտնա-ջան ուսումնասիրութեամբ գրուած այս գիրքը յոյսով եմ մեծ արձա-գանք կը գտնի աշխարհի քաղաքա-կիրթ կեցուածքով որոշ տիրակալ-ների մօտ: Գիրք, որ գուցէ կարողանայ մի քիչ շարժել աշխարհի ստուած խիղճն ու ընդունելի դարձ-նել Յեղասպանութեան փաստը:

Շաբ.ը էջ 18

Հ.Բ.Ը.Մ. ՀԱՆԴԻՍԱԲՈՐԱՊԷՍ ՆՇԵՑ ԻՐ ԳՈՅԱՐՄԱՆ 104-ՐԴ ԱՄԵԱԿԸ

ՏՕԳԹ. Ա. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ

Հովանաւորութեան տակ Հ.Բ.Ը.Մ.-ի Հարաւային Գալիֆորնի-ոյ Շրջանակային Յանձնաժողովի, եւ նախագահութեամբ Տէր եւ Տիկ. Գառնիկ եւ Անժէլ Գարայեաններու՝ ընթացիկ տարուան Ապրիլի 11-ին, Հայկական Բարեգործական Ընդհա-նուր Միութիւնը պատշաճ հանդի-սութեամբ նշեց իր գոյաւման 104-ամեակը, Փաստինայի իր համալի-րի հանդիսասրահին մէջ:

«Կանք, պիտի լինենք ու դեռ շատանանք» ոգեւորիչ ընդհանուր

որ կեանքեր պայծառակերպեց, սե-րունդներ դաստիարակեց, դարձաւ մնայուն առաքելութիւն հայ ազգի մէջ, հայրենական կեանքին մէջ, արտաշխարհի կեանքին մէջ»:

Շրջափակին մէջ տեղի ունե-ցած տպաւորիչ հաւաքի աւարտին, հոծ բազմութեամբ լեցուն հանդի-սասրահէն ներս տեղի ունեցած դրօ-շակի արարողութենէն Ամերիկեան եւ Հ.Բ.Ը.Մ.-ի քայլերգներու կատա-րողութենէն ետք՝ Արտաւազդ թա-տերախումբի անդամներէն Նարինէ Աւագեան եւ Մարի Մանուկեան վարժարանի շրջանաւարտներէն

կարգախօսի տակ դրուած ներկայ հանդիսութիւնը, նախորդուեցաւ հա-մալիրի շրջափակին մէջ խորհր-դանշական հաւաքով: Հոն, իր բարի գալուստի խօսքով ելոյթ ունեցաւ Պրն. Կարօ Պապեան: Համանուն միութեան պատկան մարմիններ Եղեռնի յուշարձանին առջեւ գետե-ղեցին ծաղկեպսակներ: Թեմիս Առաջ-նորդ, Գերշ. Տ. Յովնան Արք. ունե-ցաւ ոգեկոչական ելոյթ, նուիրուած անոնց՝ որոնք ծնունդ տուին Հ.Բ.Ը.Մ.-ին, որ Սրբազան հօր բա-ւերով, «դարձաւ այն հոգեւոր ուժը,

Ռաֆֆի Սվաճեան բացուած յայտա-րարեցին Հ.Բ.Ը.Մ. -ին 104-ամեակի տարեդարձային հանդիսութիւնը: Ներկաները ողջունող իր բացման խօսքին մէջ, Կարգալիր Յանձնա-խումբի ատենապետուհի Փրոֆ. Սիլ-վա Գարայեան, նաեւ, մեկնաբանեց օրուան կարգախօսը բաղադրող երեք հաստատումները, որոնք կը վայելէ-ին փաստական իրողութիւններ: Առա-ջինը՝ «կանք որովհետեւ», համա-ձայն յարգելի գեկուցաբերին,

Շաբ.ը էջ 18

Հ.Բ.Ը.Մ. ԱՐՏԱՒԱԶԻ ԹԱՏԵՐԱՆՈՒՄԱՐԸ

Կը ներկայացնէ *Յրանսական Երկու Կապրակերգութիւններ*

Մոլիերի **ԱԿԱՄԱՅ ԲԺԻՇԿԸ**

Լ. Հալկիի եւ Հ. Մէլիարի **ՊՐԱԶԻԼԻԱՅԻՆ**

Բնաստորութիւն՝ ԳՐԻԳՈՐ ՍԱԹԱՄԵԱՆ

ԿԻՐԱԿԻ. ՅՈՒՆԻՍ 6 - ԿԱԼԱ - ԺԱՄԸ 5:00-ԻՆ. \$50

Շաբաթ, Մայիս 15, 22, 29, 2010 - Ժամը 8:00-ին
Կիրակի, Մայիս 16, 23, 30 - Ժամը 5:00-ին
Շաբաթ, Յունիս 5, 12 - Ժամը 8:00-ին

ՄՈՒՏՔԻ ՆՈՒԷՐ \$20 (Մայիս 15, Ուսանողական \$10)

Հ.Բ.Ը.Մ. Մանուկեան Կեդրոնի Մշակութային Համալիր
2495 E. Mountain Street, Pasadena

Տոմսերը կարելի է սրանայ ՀԲԸՄ Գրասենեակ 626-794-7942
Ապրիլ Գրատուն 818-243-4112
WWW.ITSMYSEAT.COM

Massis Weekly

Volume 30, No. 15

Saturday, May 1, 2010

Armenia Marks Genocide Anniversary

SDHP delegation approaching the Genocide Monument

YEREVAN -- Hundreds of thousands of people silently marched to a hilltop memorial in Yerevan on Saturday in an annual remembrance of more than one million fellow Armenians slaughtered by Ottoman Turks during World War One.

An incessant stream of people passed through the Tsitsernakabert memorial to the genocide victims throughout the day, laying flowers by its eternal fire surrounded by twelve inward-bending basalt columns.

The day-long procession began in the morning after a traditional prayer service held there by the supreme head of the Armenian Apostolic Church, Catholicos Karekin II, in the presence of Serzh Sarkisian and other top state

officials. The Catholicos presided over a special liturgy in memory of the dead at the main church cathedral in Echmiadzin shortly afterwards.

The stark memorial perched on Tsitsernakabert Hill overlooking central Yerevan is the focal point of the annual genocide commemorations in Armenia and the Armenian Diaspora communities around the world.

A large delegation of SD Hunchakian party members led by Central Committee Chairman Setrak Ajemian, Armenia Branch Leader Gevork Bergoubekian and Armenia Parliament member Vartan Katchadourian visited the memorial to lay flowers and the eternal flame.

Commemoration at the Armenian Martyr's Monument in Montebello

MONTEBELLO, CA -- With collaborative efforts by the Armenian Genocide United Commemorative Committee and various Armenian organizations, the 95th anniversary of the Armenian Genocide remembrance ceremony on April 24, featured notable elected officials, community leaders, advocates and the Armenian Archbishops along with the clergy.

Highlighting the event were speakers Congressman Adam Schiff, Los Angeles Mayor Antonio Villaraigosa, Assembly Majority Leader Charles Calderon and Los Angeles City Councilmember Paul Krikorian. Several others in attendance were State Senator Gloria Romero, Mayor of Glendale Ara Najarian, Mayor of Huntington Park John Noguez, Mayor of Montebello Bill Molinari, Pro Term Mayor of Montebello Art Barajas, Los Angeles City Councilmember Dennis Zine, City of Rolling Hills Estates Councilmember Frank Zerunyan, City of Montebello Council members Christina Cortez and Frank Gomez, Pico Rivera Council members Barbara

Contreras Rapisarda and Gustavo Camacho, Pico Rivera Councilmember David Armenta and Los Angeles City Controller Wendy Gruel.

"It's important that we join together as a community and collabo-

Continued on page 4

First-Ever Commemoration of the Armenian Genocide in Turkey

Turkish Nationalists Attempted to Prevent the Ceremonies

ISTANBUL -- About 100 Turks rallied in Istanbul on Saturday in a first-ever public commemoration of the World War One-era mass killings and deportations of Armenians in Ottoman Turkey that was organized by a local human rights group.

The demonstrators gathered on the steps of the Haydarpasa train station from where hundreds of Armenian intellectuals arrested on April 24, 1915 were deported and subsequently executed. They chanted "Never Again!" and carried black-and-white pictures of the most prominent of the deportees.

"The events of 1915 must not be repeated," Eren Keskin, a human rights campaigner, said, addressing the small crowd. "We have gathered here to say no to genocide."

Turkish authorities did not try to impede the landmark gathering organized by the Turkish Human Rights Association. Scores of police were deployed around the station to prevent possible incidents between its participants and a group of counter-demonstrators protesting nearby.

Police stepped in when an elderly man condemned the unprecedented com-

memoration. "Who allowed you to gather here? Who says that Armenians were massacred? That is not true?" he shouted before being dragged away from the scene.

A larger gathering took place in Istanbul's central Taksim Square later in the day. "This is our pain, this grief belongs to all of us," said its organizers, a group of prominent intellectuals and artists, who had urged fellow Turks to "pay tribute to the victims of 1915" in an online petition circulated earlier this week. Hundreds of people have signed the appeal that stops short of calling the massacres a genocide and uses the Armenian phrase "Great Catastrophe" instead.

Tens of thousands of Turks signed a similar online petition that was initiated by the same public figures in December 2008. It offered Armenians a personal apology and called for the Turkish government to acknowledge the killings.

Meanwhile, about 15 Turkish ultranationalists headed by retired general Edip Baser attempted to prevent the event. A battle of words broke out, but the policemen averted further developments.

President Obama Fails on Armenian Genocide Pledge

WASHINGTON, D.C. -- On April 24th, the Armenian Council of America (ACA) and the Armenian American community received, with great disappointment, United States President Barack Obama's annual statement on the Armenian Genocide. Although the President has gone further than previous U.S. Presidents in recent history and continuously states his "personal views have not changed," the President, yet again has reneged on his pledge to clearly and precisely characterize the actions by the Turkish Ottoman Empire against their own ethnic Armenian citizens ninety five years ago as "genocide".

While Senator and presidential

candidate, Barack Obama pledged "As President I will recognize the Armenian Genocide." Now President Obama avoided his commitment to utilize the word "genocide" and instead characterized the historical reality as "one of the worst atrocities of the 20th century" and "the terrible events of 1915" yet again.

While the Armenian Council of American is grateful that the President sees it "in all of our interest to see the achievement a full, frank and just acknowledgment of the facts," recently, the Turkish government has used the signing of the Protocols as a pretense

Continued on page 4

Pasadena Genocide Commemorative Event Features Government Dignitaries and Performances

PASADENA, CA -- For the 95th anniversary of the Armenian Genocide, a sizeable crowd gathered at the pavilion of the Pasadena City Hall on April 24 with the participation of all Armenian Organizations, churches, schools and the co-sponsorship of the City of Pasadena.

The event started with a Color Guard ceremony by the U.S. Marine Corp. followed by opening remarks by lead organizer, Mr. Khatchik Chahinian, President of Armenian Identity Harvest. Among the notable officials in attendance were Rep. Adam Schiff (D-Burbank), State Senator Carol Liu, State Assembly Member Anthony Portantino, Pasadena City Vice Mayor Victor Gordo, Pasadena City District 2 Council Member Margaret McAustin and La Canada Mayor Donald R. Voss.

As Master of Ceremonies, Armenian Council of America member, Razmig Der Tavitian invoked the ideals of the United States Declaration of Independence, which declared independence from "he, [who] has obstructed the Admission of Justice...he [who] has made Judges dependent on his Will alone...[and he, who is guilty of] protecting [criminals] from punishment of any Murders which they should commit," as the ideals of Armenian Americans who seek justice and insist on U.S. reaffirmation of the Armenian Genocide.

Congressman Schiff reiterated his message to President Obama in his urgency to characterize the events of 1915 as "genocide" without using various euphemisms to undermine the

magnitude of the events. He assured the audience that all efforts towards genocide recognition will continue until justice is served.

State Senator Liu reiterated her long standing belief that "The foreign policy of the United States must not be based on fear but rather on the honest affirmation of our own ideals." Assembly Member Portantino reinforced his support of the Armenian communities' effort to seek the reaffirmation of the Armenian Genocide by the U.S. government.

"Although this is the first year that we have organized an Armenian Genocide commemoration event in front of the Pasadena City Hall, we are very happy with the high turnout as it is testament that Armenian American communities are vibrant, strong and united," said Vahe Atchabahian, Board Member of the Armenian Council of America. "We'd like to thank the City of Pasadena and all the participants for making this a successful, enlightening and educational event," added Atchabahian.

Choir students from Sahag Mesrob Armenian Christian School and Alfred & Marguerite Hovespian school sang a song in remembrance of the Armenian Genocide victims and Salpy Keleshian later sang "Gilligia" which is about a lamenting Armenian who wishes to forever rest in his homeland in the Cilicia region of eastern Turkey/historic Armenia.

All of the participants received a signed copy "Turkey Has Recognized The Armenian Genocide," by Mano Agulian.

Armenian Genocide Bill Again On Israel Parliament Agenda

JERUSALEM -- Israel's parliament agreed on Wednesday to again consider a draft resolution recognizing the World War One-era mass killings and deportations of Armenians in Ottoman Turkey as genocide.

The Knesset decided by 12 votes to 8, with one abstention, that one of its standing committees will discuss the resolution and determine whether it should be put to a full parliament vote.

Speaker Reuven Rivlin was among those who voted for the decision. Significantly, a representative of Israeli Prime Minister Benjamin Netanyahu also backed a parliament debate on the bill drafted by Haim Oron, the leader of the left-wing opposition Meretz party.

Most of the lawmakers voting against its inclusion on the parliament agenda were from the Yisrael Beiteinu party, a junior partner in Netanyahu's coalition government that mainly represents Jewish immigrants from Soviet republics and Azerbaijan in particular. One of them, the Baku-born Yosef Shagal, said Israel should not pass judgment on what he described as a Turkish-Armenian dispute.

It is not yet clear which Knesset committee will pick up the measure. Oron wants it to be debated by the Education Committee, having failed to push similar bills through the Foreign Affairs and Defense Committee in 2009 and 2008.

Armenian Genocide Commemoration in NY

NEW YORK, NY -- Thousands gathered at the St. Vartan Armenian Cathedral Tavoukjian Hall in New York on April 25 to commemorate the 95th anniversary of the Armenian Genocide. The commemoration, organized by the Mid-Atlantic Chapters of Knights & Daughters of Vartan and co-sponsored by the Armenian General Benevolent Union, Armenian Assembly of America, Armenian Council of America, Armenian National Committee of America and Armenian Democratic Liberal Party, was initially scheduled to take place at its usual Times Square location, but due to weather conditions was moved to the Cathedral's hall.

Congressman Frank Pallone (DNJ), co-chairman of the Armenian Caucus, expressed his optimism towards the plight of the passage of the Armenian Genocide resolution within the U.S. Congress. "When the Armenian Genocide resolution would come up (in the House Foreign Relations Committee) five, ten years ago those who would vote against the resolution would question if even genocide occurred, they didn't do that this year, even those who voted no, and I condemn them for voting no, said there was a genocide. No one could say it didn't occur, they just used other excuses for voting no," stated the Congressman.

Louisiana Armenians Commemorate 95th Anniversary of Armenian Genocide

BATON ROUGE, LA -- The Armenian Council of America in conjunction with the St. Garabed Armenian Church in Louisiana organized an event on April 25 drawing nearly 100 Armenians throughout the state who joined together to commemorate the 95th anniversary of the Armenian Genocide.

Many Armenians from the region expressed their hope that the tradition of commemorating the Genocide will remain for years to come, especially for the sake of the Armenian youth living in Louisiana. The keynote speaker this year was Hampig Sarafian, Social Democrat Hunchakian Party Central Committee member from Los Angeles, California. His speech aimed to focus more on the future of the Armenian people rather than the past as he encouraged the new generation of Armenians to come up with innovative strategies in dealing with the issue of genocide.

He stressed the idea of all Armenians making an effort to have a deeper understanding of what occurred during the 1915 massacres in order to put more value on the demands of reparations.

Harut Sassounian, President of the United Armenia fund emphasized the insignificance of whether or not President Obama properly characterizes the events of 1915 as the Armenian Genocide. He reminded the audience that President Regan, along with 20 other nations have recognized the Armenian Genocide making it a universally recognized historical fact. "Armenians no longer need to waste their resources to prove that a genocide was committed against Armenians," said Sassounian. "Instead, they should devote their valuable time and energy to obtain restitution for their losses. Let us not fall in the Turkish trap at getting stuck at proving the Genocide year after year. Let us move onto the next step demanding our historic rights from Turkey."

Congresswomen Carolyn Maloney, Congressman Anthony Weiner, Senator Robert Menendez were also present at the yearly commemoration.

Dikran Nalbantian, Chairman of the Armenian Council of America (ACA), Northeastern Region, conveyed to the audience the ACA's stance on the diversions orchestrated by the Turkish government and how the Armenian people will continue to fight for what is just as they have throughout their long history of struggle, survival and triumph.

"The only way the Armenian cause will ever see any advancement is if all Armenians in Armenia and the Diaspora work together towards the common goal," said Sarafian.

"It is crucial for both groups to coordinate their efforts in order to create the legal framework for reparations that will be ironclad so that when the time comes they will be ready and prepared to negotiate. This is especially important because there is no guarantee that recognition of the genocide by the Turkish government will facilitate reparations. It is almost certain that the Turkish government will haggle over the smallest details, and that's why both sides (Armenia and Diaspora) must be prepared with a coherent plan of action," he added.

Sarafian ended his speech with a list of priorities for the future of Armenians including a strong Armenia, Artsakh, and Diaspora. The crowd later gathered in the St. Garabed cemetery behind the church to lay flowers around the "Khatch Kar" from Armenia in remembrance of all the victims who perished in the Genocide.

Jamal Pasha's Grandson Calls on Commemorating 1915 Victims

In an article titled "I share Armenian's Pain on April 24? Famous Turkish journalist and a columnist of the local Turkish daily Milliyet, Hasan Cemal calls for paying tribute to those who fall victims to the Genocide.

Hasan Cemal is the grandson of Cemal Pasha, one of the organizers of the Armenian Genocide in 1915.

"Today is April 24. April 24, 1915 is one of the shameful pages of the Ottoman Empire. The Ottoman Armenians living and creating for centuries in Anatolia endured great anguish on the lands they lived; they stood great pains in their own state: they were eradicated, slaughtered and subjected to eventual extinction. Some call these pages of history as deportation, some – as tragedy, some – Genocide, while others call it Great Calamity. But it cannot be denied," writes Cemal.

"But today is April 24, the commemoration day of the Armenians, the tragedy the Armenian nation suffered on these lands. Thus let's first share the Armenian's grief on April 24, let's try to feel their pain in our hearts, let's equally mourn with Armenians," Cemal

calls on Turks.

In reference to his memoirs relating to his visit to Tsitsernakaberd in 2008, the memorial of the Armenian Genocide, Cemal writes the following.

"In September 2008 I was in Yerevan and visited the memorial complex of the Genocide victims. For a moment I remained alone with my dear Hrant [Dink]. It was Hrant's pain that brought me to the memorial ... My ears caught Hrant's voice. 'Let's respect each others pain'," writes Cemal.

"It is high time that we share Armenian's April 24 grief both at the individual and the state level. Hrant, my brother, I do share that pain, I miss you, have your rest there," concludes Further Cemal.

April 24

By Marina Garibian

As I remember the Armenian Genocide

I realize in 1915

A part of me died

Scared and hungry

My body so frail

They made we walk

A long bloody trail

Tear drops fell down

My tired eyes

As I heard so many

Mothers' cries

They screamed in pain

And tried to hold

Their dead children

Now laying stone cold

I saw women trying to hide

Many committing suicide

Jumping in bloody rivers and lakes

Better than being killed

In the hands of snakes

I saw helpless eyes looking at me

Wondering why

This had to be

If you'd seen

What my eyes have seen

You would understand

My agony

No mercy for the young or old

My story shall forever be told

Though I've suffered

Though I've cried

Through it all

I kept my hope and pride

I walked through

Pain, torture and misery

I found strength, courage and the fighter in me.

Catholicos Karekin II Meets Aliyev, Visits Armenian Church in Baku

BAKU -- Catholicos Karekin II, of All, Armenians, met with Azerbaijani President Ilham Aliyev and prayed in an abandoned Armenian church in Baku as he ended a landmark visit to Azerbaijan late on Monday, it was reported on Tuesday.

Aliyev and the supreme head of the Armenian Apostolic Church reportedly discussed the Nagorno-Karabakh conflict and the ongoing summit of world religious leaders in Baku in the presence of Azerbaijan's top Shia Muslim cleric, Sheikh-ul-Islam Allahshukur Pashazade.

Aliyev's office said they "stressed the importance of the Baku summit ... for strengthening inter-religious dialogue and expanding contacts among religious leaders." It gave no further details. A separate statement issued by the Echmiadzin-based Mother See of the Armenian Apostolic Church on Tuesday said the one-hour meeting took place "in an unconstrained and sincere atmosphere" and also touched upon the unresolved Armenian-Azerbaijani dispute over Karabakh.

"In that context, the parties welcomed efforts aimed at a peaceful resolution of the conflict, finding important the role of religious leaders and servants in them," said the statement. "A great

deal of importance was attached to mutual visits and contacts among the two peoples, which will further bolster mutual trust and a spirit of cooperation."

Catholicos Karekin II and Pashazade were received by the Azerbaijani leader just hours after voicing support for the long-running international efforts to end the Karabakh dispute, in a joint declaration that was also signed by the Russian Orthodox Church leader, Patriarch Kirill II. The two spiritual leaders also vowed to help reconcile their nations, which have been in a de facto state of war for nearly two decades.

Also on Monday, the Catholicos and high-ranking Armenian clerics accompanying him visited a 19th century Armenian church in Baku. The Echmiadzin statement said they prayed and sang medieval hymns there. It said the Armenian pontiff expressed hope that the Saint Gregory the Illuminator's Church will eventually "reopen its doors to believers."

Built in 1887, the church was the main site of worship for Baku's sizable Armenian community until its forced exodus from the Azerbaijani capital in 1988-1990. An arson attack had seriously damaged it in 1990. The building reportedly underwent renovation in 2004.

Commemoration at the Armenian Monument in Montebello

Continued from page 1

attendance," said Lena Manoukian, Board Member of the Armenian Council of America. "We have many important decision makers here in attendance and their presence is testament that justice will prevail and we are getting closer and closer to passage of Armenian Genocide legislation," she added.

Majority Leader Charles Calderon, author of ACR 148, who spearheaded the movement to place the "Armenian Genocide Martyr's Monument" sign on Highway Route 60, discussed the importance of the Armenian Genocide recognition and assured those in attendance that the people in his district support the Armenian Cause.

"It's a matter of unmistakable fact, it's a question of principle, not a matter a debate," said Los Angeles Mayor Antonio Villaraigosa when referring to the Armenian Genocide. He expressed his honor to be a part of the ceremony and acknowledged those in

attendance.

Before Congressman Adam Schiff took the stage, master of ceremonies Osheen Keshishian read a letter written by the Congressman on April 22 addressed to President Obama urging him to "properly characterize the murder of 1.5 million men, women and children as 'genocide'" in his April 24 address on the issue which Obama failed to do earlier in the day during his address.

Congressman Schiff stated that by refusing to use the proper term and recognize what happened 95 years as Genocide the United States loses moral ground when dealing with human rights issues along with Genocide in the world today. The Congressman also emphasized the importance to record the memories of the victims of the horrific act as a means to personalize the tragedy of a massive crime. He ended his speech by stating, "We will continue to fight; we will prevail for the proper recognition of the Armenian Genocide."

Armenian Genocide on Worldwide Postage Stamps

“The real goal of the deportation was to exploit and exterminate. In reality, this was a new style of atrocity. When the Turkish authorities were ordering the deportations, they were releasing a death warrant for the whole nation.”

**Henry Morgenthau
American Diplomat**

US Ambassador

To the Ottoman Empire during World War I

My daughter Armineh, a 10th grader, seldom asks me for help in her school projects. However, in February 2005, on the eve of the 90th anniversary of the Armenian Genocide, she approached me seeking my help to draft the genealogy tree of our family.

We started with her, but alas, could not go any further than my grandparents.

Yeah..., my memory was not betraying me.

Both my grandparents were survivors of the Armenian Genocide. They were orphaned at such an early age that did not have any recollection of their parents. As a youngster, I questioned them many times about their parents, their birthplace Karin, also known as Erzerum, the horrific events of the Genocide, their survival and so on. Regretfully they could not be of much help to me. Thus our family tree, like those of many Armenians, could not be traced back more than a few generations. And that's because of the Genocide perpetrated by the Turks during World War I, when the over 4000 years old cradle of the Armenian nation was cleansed of its natives.

In my opinion, the extermination of Armenians had started as far back as the 11th century, with the onslaught of the Seljuk Turks and their conquest of Armenia. As an avid stamp collector, I have found a stamp issued by

Guyana, depicting a Seljuk warrior, with the explanation “1064, Seljuk Turks conquer Armenia” (pic. 1)

It is interesting to note that since the initial issuance of postal stamps in 1840, postal services around the world have issued millions of stamps dedicated to numerous significant events, thus becoming one of the best documenters of worldwide history. The Armenian Genocide has been no exception and the accompanying photos of such stamps prove our point.

In many collections, it is possible to find letters and postcards of deported and exiled armenians, upon which, it is possible to formulate certain statistics and destination-geography of the exiled people.

In 1921, in the Syrian city of Kilis, a stamp was issued catering for the many deportees from Cilician regions who reached there (pic. 2).

In 1986 and 2005, Uruguay postal authority issued single stamps commemorating the 71st and 90th anniversaries of the Genocide (pic. 3 and 4).

In 2005, Armenia's postal services issued a stamp depicting a "khatchkar-crostone" (Makenis, IX cent.), commemorating the 90th anniversary of the Genocide (pic. 5).

In 1969 the Soviet Union and in 2000 Armenia, issued stamps honoring the great Komitas (Soghomon Soghomonian, 1869-1935) the founder of modern Armenian musicology, who lost his mind after witnessing the Armenian Genocide (pic. 6 & 7).

The Armenian Republic has issued several stamps dedicated to the memory of Armenian intellectuals who were victims of the Armenian Genocide, such as, s Daniel Varuzhan (D. Chupukarian, 1884-1915) (pics. 8 & 9), and Siamanto (A. Yarjanian, 1878-1915) (pic. 10).

The horrors of the Genocide had

a huge impact on the destiny of Arshile Gorky (V. Adoian, 1904-1948), one of the founders of American Abstract Impressionist school. He is pictured on a stamp in the series of "Armenians for Millenia", issued in Armenia, in 2000 (pic. 11)

In March 2010, US postal services issued a miniature sheet of works of American avant-garde expressionists, including A. Gorky's "The Liver is the Cock's Comb" canvas (pic. 12).

Conscious humanity raised its voice against such atrocities, both during the Genocide and its aftermath. During World War I, the US Ambassador to the Ottoman Empire H. Morgenthau Sr. (1856-1946) was among the first, who portrayed the agony of the Armenian people to the world. St. Vincent Dependency's Redondo island issued a stamp that bears his portrait. It is also a valid

postal payment measure in the regions of Antigua and Barbuda (pic. 13).

World renowned figures and champions of the Armenian Cause, such as Austrian novelist Franz Werfel (1890-1945), Norwegian explorer Fridtjof Nansen (1861-1930) and Russian philologist Valery Bryusov (1873-1924) were gratefully honored by Armenia's postal authority with the issuance of stamps in their honor. Other nations also issued stamps with their portraits (pics. 14, 15 & 16).

Finally, in 2007 Armenia's post office issued a miniature sheet depicting the Genocide Memorial Monument in Tsitsernakaberd, Yerevan (architects A. Tarkhanian and S. Kalashian) (pic. 17).

**Hovhannes Koshkakarjian
Founding Member of Armenian Philatelic Association
Glendale, CA, USA**

President Obama Fails on Armenian Genocide Pledge

Continued from page 1

of harmony and good-will towards Armenia and a tool against genocide recognition. It is vital that the President and his advisors realize that Turkish-Armenian relations can never be normalized without Turkey coming to terms of what occurred to the 1.5 million Armenians in the Ottoman Empire which constitutes genocide. "It is truly regrettable that President Obama has yet again faltered on acknowledging historical truth by its rightful name, Armenians throughout the world, along with Turkish citizens struggling to change the propagated Turkish revisionist history, would obtain moral support in their endeavor if the President candidly spoke of the Armenian Genocide as genocide," stated Sevak Khatchadourian, ACA board member.

Historical truth that is the Armenian Genocide can never be put into question, the lack of undoubtedly identifying it as such caused great disappointment victims of genocides and advocates of humanity throughout the

world....

The full text of the statement is below:

Statement of President Barack Obama on Armenian Remembrance Day

On this solemn day of remembrance, we pause to recall that ninety-five years ago one of the worst atrocities of the 20th century began. In that dark moment of history, 1.5 million Armenians were massacred or marched to their death in the final days of the Ottoman Empire.

Today is a day to reflect upon and draw lessons from these terrible events. I have consistently stated my own view of what occurred in 1915, and my view of that history has not changed. It is in all of our interest to see the achievement a full, frank and just acknowledgment of the facts. The Meds Yeghern is a devastating chapter in the history of the Armenian people, and we must keep its memory alive in honor of those who were murdered and so that we do not repeat the grave mistakes of the past. I salute the Turks who saved Armenians in 1915 and am

encouraged by the dialogue among Turks and Armenians, and within Turkey itself, regarding this painful history. Together, the Turkish and Armenian people will be stronger as they acknowledge their common history and recognize their common humanity.

Even as we confront the inhumanity of 1915, we also are inspired by the remarkable spirit of the Armenian people. While nothing can bring back those who were killed in the Meds Yeghern, the contributions that Armenians have made around the world over the last ninety-five years stand as a testament to the strength, tenacity and courage of the Armenian people. The indomitable spirit of the Armenian people is a lasting triumph over those

who set out to destroy them. Many Armenians came to the United States as survivors of the horrors of 1915. Over the generations Americans of Armenian descent have richened our communities, spurred our economy, and strengthened our democracy. The strong traditions and culture of Armenians also became the foundation of a new republic which has become a part of the community of nations, partnering with the world community to build a better future.

Today, we pause with them and with Armenians everywhere to remember the awful events of 1915 with deep admiration for their contributions which transcend this dark past and give us hope for the future.

ՅԻՇԱՏԱԿԵԼԻ ԵՐԵԿՈՅ ՄԸ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՊԵՅԼԱՆԻ «ԱԶՆՈՒՎՈՒՅԼ ՄԱՅՐԵՐՈՒՆ ԵՒ ՅԱՐԳԱՐԺԱՆ ՀԱՅՐԵՐՈՒՆ»

Սփիւռքահայ մեր իրականութեան մէջ իրենց արժանի տեղն ունին հայրենակցական միութիւնները, որոնց շնորհակալ աշխատանքին շնորհիւ մեծ փորձ մը կը կատարուի պահպանել մեր լեզուն ու ավանդութիւնները:

Արդարեւ, այդ ծիրէն ներս, տեղույս Պէյլանի Հայրենակցական Միութիւնը գեղեցիկ գաղափարը յղացած էր կազմակերպելու մեծարանքի երեկոյ մը նուիրուած «Մեր ազնուափայլ մայրերուն եւ յարգարժան հայրերուն: Սոյն միջոցառումը տեղի ունեցաւ Կլենտէյլի Հանրային Գրադարանի հանդիսարանին մէջ, Շաբաթ, Ապրիլ 17ին, 2010, երեկոյեան ժամը 7:30:

Խուռներամ բազմութեան մէջ կը նշմարուէին Արեւմտեան Ամերիկայի նախկին առաջնորդ Գերշ. Տ. Վաչէ Արք. Յովսէփեան, Հոգւ. Տ. Պարետ Մ. Վրդ. Երէջեան, Արժ. Դոկտ. Տ. Զաւէն Ա. Քհնյ. Արզումանեան, քոյր կազմակերպութեանց եւ մամուլի ներկայացուցիչներ ու բազմասարիւր պէյլանցիներ:

Օրուան հանդիսավարն էր վարչութեան ժրջան անդամու-

հիներէն Վարդեր Մարգարեան: Ան ըսաւ թէ Պէյլանի հայրենակցական միութիւնն անցնող 24 տարիներուն ծաւալած է հայրենանուէր օգտաշատ գործունէութիւն: Այսօրուհետեւ իսօք առաւ Միութեան ատենապետ եւ ծանօթ հասարակական գործիչ Տիգրան Սարաֆեան: Ան Մեծ Եղեռնի նախօրէին, կոչ ուղղեց ներկայ հասարակութեան որ «հաւատքով փարած մնան մեր պահանջատիրական պայքարին»: Ապա, իր խօսքն ուղղելով երէց սերունդին նշեց որ անոնք «Յաւիտենականութեան հաւատացող այս սերունդի անմիջական ներկայացուցիչներն են, եթէ մենք այսօր կ'ուզենք յարգել մեծարել, որովհետեւ այդ ձեւով մենք յարգած ու մեծարած պիտի ըլլանք նաեւ մեր նահատակները»: Տիգրան Սարաֆեան իր խօսքն ուղղելով երէց սերունդի պէյլանցիներուն յարեց. «Միտքով մեծարեալ հայրեր, մայրեր, քոյրեր եւ եղբայրներ, դուք ամենէն դաժան պայմաններու ներքեւ ձեր պարտքը կատարեցիք: Զեր

Շաբ.ը էջ 19

«ՍԱՀԱԿ-ՄԵՍՐՈՊ» ԴՊՐՈՑԻ ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԱԺՇՏԱՆՈՑԸ

ԳՈՀԱՐ ԿՏԵՑԵԱՆ

Փետրուար 27ին, Սահակ-Մեսրոպ հայ քրիստոնէայ վարժարանում տօնախմբութիւն էր: Չնայած մոռալլ եւ ամպամած եղանակին, աշակերտներն ուրախ էին եւ խանդավառ: Նրանք պատրաստուած էին համերգին: Բազում ծնողներ՝ օտնական տրամադրութեամբ, գեղեցիկ ծաղկեփնջերով սպասուած էին իրենց զաւակներին ելոյթին:

Ուղիղ մէկ տարի առաջ, Արտաշէս Սինանեանի գլխավորութեամբ, դպրոցում ստեղծուեց մի երաժշտական դպրոց, ուր աշակերտները կարող են տիրապետել

տարբեր երաժշտական գործիքներին (դաշնամուր, ջութակ, կիթառ, հարուածային գործիքներ, եւ այլն): Դպրոցը կազմակերպում է տարեկան երկու համերգ, որտեղ աշակերտները հանդէս են գալիս թէ՛ որպէս մենակատար եւ թէ՛ խմբային կատարումներով:

Եւ այսպէս, կարծես թէ, բոլորը պատրաստ են: Սինանեան յայտարարում է համերգը բացուած: Աշակերտները մէկը միւսի ետեւից կատարում են ինչպէս հայ, այնպէս էլ այլ ազգի յօրինողների դասական եւ ժողովրդական գործեր:

Շաբ.ը էջ 19

ՀԱՅ ԱԻԵՏ. ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐժԱՐԱՆԻ (ԿԲՎ) ՇՐՋԱՆԱԲԱՐՏԻՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ԸՆԹԿԵՐՈՅԹԸ

1922ին Լիբանանի էշրէֆիէի շրջանին մէջ հիմնուած Հայ Աւետարանական Կեդրոնական Բարձրագոյն Վարժարանը արդէն բոլորած է հիմնադրութեան 88 ամեակը: Ուսումնական բարձր մակարդակ ունենալու կողքին բախտաւոր եղած է այս վարժարանը, որովհետեւ Լիբանանի ներքին պատերազմի ընթացքին հեռացող եւ մանաւանդ ԱՄՆ հաստատուած շրջանաւարտները լաւ դիրքերու հասնելէ ետք անմիջապէս յիշած են գիրենք դաստիարակող ուսուցիչ-ուսուցչուհիները եւ վերջապէս դպրոցը:

Շրջանաւարտները քով քովի գալով հիմնած են Ամերիկայի Շրջանաւարտից Միութիւնը: Միութեան նպատակը եղած է նիւթական եւ բարոյական օժանդակութեան համար իրենց սիրելի վարժարանին, երբ ան կարիքներով լեցուն է:

Անշուշտ դպրոց մը այժմէական դառնալու եւ նոր ծրագրերներու դպրոցական արդիական կազմածներու կարիքին գոհացում պէտք է տայ թէ անպայման կ'ուզէ պահել իր մակարդակը, օտար դպրոցներու կողքին: Այսինքն միաժամանակ ունենալ քրիստոնէական ու հայեցի դաստիարակութիւն եւ շատ լաւ պայմաններով լիցնէ աշակերտը պետական քննութիւններուն պատրաստուելու համար: Փառք Աստուծոյ, վերջին տասնամեակին պետական քննութեանց չափորոշիչները հարիւր տոկոսով եղած են, ինչ որ հպարտութիւն կը ներշնչէ ծնողներուն, աշակերտներուն, ուսուցիչներուն, տնօրէնութեան, հոգաբարձութեան, շրջանաւարտից միութեան, կրթական խորհուրդին եւ մանաւանդ Աւետարանական համայնքին:

Նիւթական ու բարոյական նեցուկ դառնալու հեռանկարով ԱՄՆի շրջանաւարտից միութիւնը տարեկան ճաշկերոյթ կը կազմակերպէ Ամերիկայի մէջ եւ հասոյթը կը փոխանցէ վարժարանին, հոգալու՝ իր հնամաշ դարձած կարիքներու բարելաւման:

Այս տարի ճաշկերոյթը տեղի ունեցաւ Մարտ 12, 2010ին Կլենտէյլի «Phoenicia» ճաշարանին մէջ: Հաճելի անակնկալ էր վարժարանի տնօրէնուհի տիկ. Մարալ Տէյրմէնեանի ներկայութիւնը:

ԿԲՎ-ի շրջանաւարտից միութեան ատենապետուհի՝ Դոկտ. Արմինէ Տէր Կարապետեան ներկաներուն փոխանցեց բարիգալուտի խօսքը, ապա Րաֆֆի Քերպապեան, դաշնակի ընկերակցութեամբ տիկ. Եսթեր Ասիլեանի, ԱՄՆի եւ Հայաստանի օրհներգները մեկնաբանեց: Վերապատուելի ճօ Մաթոսեանի աղօթքով օրհնուեցան ճաշկերոյթի համար պատրաստուած սեղանները եւ գոհունակ սրտով լեցուեցան ներկաներուն սրտերը:

Բեմը յանձնուեցաւ տիկ. Մարալ Տէյրմէնեանին, որ պատաստի վրայ ներկայացուց բժախնդրօրէն պատրաստուած վարժարանին նախկին, ապա նորագուած բաժինները:

Ներկաները ոգեւորութեան կողքին ապրեցան նաեւ իրենց մանկութեան ու անմեղութեան պահերը: Այս պատկերները առաւել քաջալերեցին եւ սրտանց ուրախացուցին շրջանաւարտից միութեան անդամները, որովհետեւ իրենց նիւթական օժանդակութեամբ վարժարանը աժմէականանալու կը ձգտի քայլ առ քայլ իրագործելով կամ նորոգելով վարժարանի կարիքները: Ապա, տիկ. Տէյրմէնեանեան բեմ հրաւիրեց վարժարանի շրջանաւարտներէն օրդ. Արփի Համբարեանը, որ Համագայլի Հայագիտական Բարձրագոյն հիմնարկի չորս ամեալ ընթացքը աւարտելէ ետք 26 տարի ծառայած է իր վարժարանէն ներս դասաւանդելով հայերէն եւ հայոց պատմութիւն, գրեթէ բոլոր դասարաններուն: Կրթական երկարամեայ վաստակին համար շքադրուեցաւ ան:

«Alumnus of the year» պատուին արժանացաւ, ԿԲՎ-ի 1953ի շրջանաւարտ, բնագիտութեան փրոֆ. the fist spin 2 elementary particle-ի գիտաբար, եւ մեծահամբաւ գիտահետազոտող տեղական ու միջազգային մակարդակով, դոկտ. Վազգէն Յակոբեան, որ ԱՄՆի շրջանաւարտից վարչական անդամ պրոն. Վահան Մաշիկեանի ձեռամբ ստացաւ համապատասխան գնահատագիր:

Ճաշկերոյթը հայերէն, անգլերէն եւ ֆրանսերէն երգերով ճոխացուցին Րաֆֆի Քերպապեան (դաշնակի ընկերակցութեամբ՝ տիկ. Եսթեր Ասիլեանի), իսկ Գօգօ Հայրթեան իր կիթառով մեկնաբանեց անգլերէն ու ֆրանսերէն երգեր:

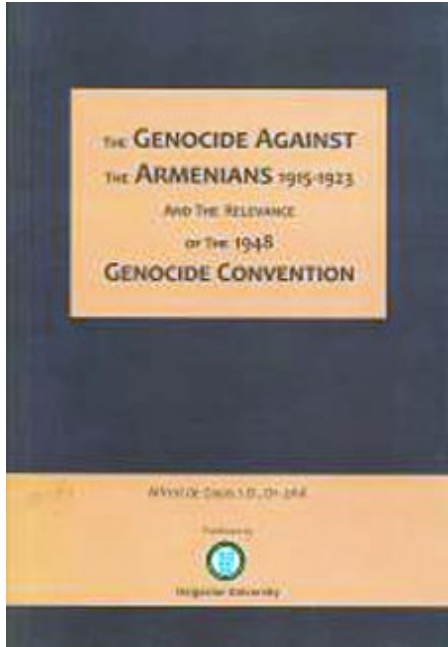
Նուիրատուութեան դուր տակաւին բաց կը մնայ: Իսկ կատարուած նուիրատուութիւնը արդէն պիտի օգտագործուի իրագործուելու պատրաստ ձեռնարկներու համար:

Այս տարուայ ճաշկերոյթի նկարները կարելի է դիտել, այցելելով Facebook եւ փնտռել Assos Chs. Շրջանաւարտից միութեան հասցէն հետեւեալն է.

CHS Alumni Association
18335 Rancho Street
Tarzana, CA 91356
E - m a i l :
chs,alumni,assoc@hotmail.com

THE GENOCIDE AGAINST THE ARMENIANS 1915-1923
 AND THE RELEVANCE OF THE 1948 GENOCIDE CONVENTION
 « ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ ԴԵՍ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ 1915-1923 ԵՒ ԱՆՈՐ
 ՊԱՏՇԱԳԵԼԻՈՒԹԻՒՆԸ 1948 ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՈՒՒՏԻՆ »

Հայկազեան Համալսարանի կողմէ լոյս տեսաւ միջազգային օրէնքի մասնագէտ, նոյն նիւթին մասին տարբեր համալսարաններու դասախօս, 22 տարի ՄԱԿ-ի մարդկային իրաւանց յանձնախումբի քարտուղար Ալֆրետ Տը Զայասի "The Genocide Against The Armenians 1915-1923 And The Relevance Of The 1948 Genocide Convention" գիրքը: 2010 թուին լոյս տեսած 1058 էջոց գիրքը, վերամշակուած տարբերակն է 2005-ին Երեւանի մէջ կայացած "Ultimate Crime Ultimate Challenge" խորհրդածողովին հեղինակին ներկայացուցած ուսումնասիրութեան:

Ալֆրետ Տը Զայաս, պատմական շատ ամփոփ նախաբանէ մը ետք, կ'անդրադառնայ Սեւրի պայմանագրութեան՝ յատկապէս անոր 144-րդ յօդուածին ու նշելէ ետք այն պատճառները՝ որոնց հետեւանքով Սեւրի պայմանագիրը չվաւերացուեցաւ, կ'անդրադառնայ Լոզանի պայմանագրին: Հեղինակը կը յիշատակէ նաեւ 1915 Մայիս 28-ին Ֆրանսայի, Անգլիոյ եւ Ռուսիոյ կողմէ կատարուած այն յայտարարութիւնը, ուր օսմանեան իշխանութիւնները մեղաւոր կը ճանչցուին հայկական ջարդերուն համար, որ ոճիր է «մարդկութեան եւ քաղաքակրթութեան հանդէպ»: Տը Զայաս կը նշէ նաեւ թէ Համաշխարհային Ա. պատերազմէն ետք, անգլիական իշխանութիւնները Մայիս կողմին մէջ բանտարկուած պահեցին 142 թուրք պաշտօնատարներ, որոնց 130-ը ամբաստանուած էր հայկական ջարդեր կազմակերպած ու գործադրած ըլլալու յանցանքով: Ձերբակալուածները իրենց դատավարութենէն առաջ կը փոխանակուին քեմալականներու կողմէ ձերբակալուած անգլիացի սպաներու հետ:

Ալֆրետ Տը Զայաս կը պնդէ որ ցեղասպանութեան ոճիրի կանխարգիլման եւ պատժման ՄԱԿ-ի Ուխտը միջազգային իր աւագիտութեան մէջ նորութիւն մը չէր բերեր, այլ կ'ամրապնդէ մինչ այդ

եղած օրէնքները: Հեղինակը կը նշէ, թէ ՄԱԿ-ի ցեղասպանութեան ուխտը ունի կրկնակի իմաստ: Այդ տառացիօրէն առնչուած է ցեղասպանութեան կանխարգիլման ու պատժմանը, սակայն, կանխարգիլելու համար ցեղասպանութիւնները, գալիք ցեղասպանները պէտք է վախճնել նախկին ցեղասպաններուն հասած պատիժներով:

Զայաս կը բերէ էյիմանի օրինակը (գերմանացի գինուորական մը որ իսրայէլի դատարանին կողմէ կը դատապարտուի Համաշխարհային Բ. պատերազմին հրեաներ սպաննած ըլլալուն համար) ու կը հետեցնէ թէ հնարաւոր է որ պետութիւն մը, որ ոճիրի պահուն գոյութիւն չունէր, ապագային պատժէ իր քաղաքացիներուն հանդէպ ոճիր գործադրողը: Այս օրինակին հիման վրայ, Զայաս կը գտնէ թէ ոճիրին ժամանակ գոյութիւն չունեցող Հայաստանի պետութիւնը, այսօր կրնայ պաշտպանել ցեղասպանութեան գոհ գացած հայերուն եւ անոնց ժառանգորդներուն շահերը:

Հեղինակը կը գտնէ նաեւ թէ՛ «Ցեղասպանութեան միջազգային

ոճիրը պարտաւորութիւններ կը դնէ ո՛չ միայն գայն գործադրած պետութեան վրայ, այլեւ՝ համայն համաշխարհային ընկերութեան վրայ»:

Զայաս կը գտնէ թէ հայկական պատմական յուշարձաններուն ոչնչացումը, ինչպէս նաեւ հայկական տեղանուններուն փոփոխութիւնը ցեղասպանութեան շարունակութիւններն են:

Ալֆրետ Տը Զայաս երկարօրէն կանգ կ'առնէ ցեղասպանութեան գոհերուն հատուցման եւ բաւարարման հարցին վրայ:

Ան, միջազգային օրէնսդրութեան մէջ բերումներ կատարելով եւ միջազգային իրաւագիտութեան փորձէն օրինակներ բերելով, կ'եզրակացնէ թէ հայերը ունին իրենց տունները եւ ստացուած քներուն վերադառնալու իրաւունքը: Հեղինակին կողմէ առաջարկուած հայերուն հատուցման այս ձեւը շատ զգայուն հարց մըն է եւ երանի միջազգային օրէնագէտը բաւարարուէր Հայոց ցեղասպանութեան դատապարտման իրաւագիտական կողմը մեկնաբանելով եւ չմտնէր ցեղասպանութեան գոհերու բաւարար-

ութիւն տալու հարցին մէջ...:

Հեղինակին հետապնդած կարեւոր նպատակներէն մէկն ալ ապացուցելն է որ 1948 թուին ՄԱԿ-ի ցեղասպանութեան Պատժման եւ կանխարգիլման Ուխտը որպէս միջազգային օրէնք, ունի յետադարձ կիրարկման ուժ: Ան կը գրէ. «Ցեղասպանութեան Ուխտի շարադրանքը ո՛չ կը մերժէ, ո՛չ ալ կը պահանջէ անոր յետադարձ կիրառութիւնը»: Մինչդեռ, ՄԱԿ-ի կողմէ ընդունուած բազմաթիւ այլ օրէնքներ, յստակօրէն կը նշեն, թէ անոնք յետադարձ կիրարկուած ուժ չունին:

Տը Զայաս կը գտնէ, որ Թուրքիան (1950 Յուլիս 31-էն) եւ Հայաստանը (1993 Յունիս 23-էն) անդամ են ՄԱԿ-ի ցեղասպանութեան Ուխտին, ուստի Հայաստան իրաւունք ունի պահանջելու անոր գործադրութիւնը:

Հայոց ցեղասպանութեան իրողութիւնն ու անոր պատժելիութիւնը իրաւագիտականօրէն հաստատող լուրջ գիրք մըն է Ալֆրետ Տը Զայասի աշխատութիւնը:

Ե. Ճ.

ԱԼՖՐԵՏ ՏԸ ԶԱՅԱՍ ԵՒ ԻՐ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐԸ

Անձանօթ անուն մը չէ Ալֆրետ Տը Զայասի անունը: Հայ հասարակութիւնը միջազգային օրէնագէտ, տարբեր համալսարաններու մէջ այս նիւթին դասախօս եւ 22 տարի ՄԱԿ-ի մարդկային իրաւանց յանձնախումբի քարտուղարին անուան լայնօրէն ծանօթացաւ 2003 թուականին, երբ վերջինս իր գիտական գեկուցումներով եւ յօդուածներով պաշտպանեց այն տեսակէտը թէ ՄԱԿ-ի կողմէ 1948 թուականին ընդունուած ցեղասպանութեան կանխարգիլման եւ պատժման ուխտը ունի գործադրութեան յետադարձ ուժ, ուստի այն կարելի է կիրառել Հայոց ցեղասպանութեան առնչութեամբ: Անշուշտ այս տեսակէտը նորութիւն մը չէր. Ալֆրետ Տը Զայասէն շուրջ 30 տարի առաջ, այս տեսութիւնը ջերմապէս կը պաշտպանէր Շաւարշ Թորիկեան (1):

Ալֆրետ Տը Զայաս իր պարզած տեսակէտներով հրապարակ կու գար այնպիսի պահու մը, երբ հայ հասարակական միտքը զբաղեցնող հրատապ հարցերէն մէկն էր «Հայ-Թուրք Հաշտեցման Յանձնախումբ»-ին գործունէութիւնը: Յանձնախումբ մը՝ որուն դիմումին հիման վրայ, Անցումային Արդարութեան Միջազգային Կեդրոնը (International Center For Transitional Justice), (ԱԱՄԿ) 2003 Փետրուար 4-ին կ'եզրակացնէր (conclusion) թէ

Համաշխարհային Ա. պատերազմին, Օսմանեան կայսրութեան տարածքին հայերու հանդէպ կատարուածը, ըստ ՄԱԿ-ի 1948 թուականի ծանօթ ուխտին, կարելի է ցեղասպանութիւն անուանել: ԱԱՄԿ-ը՝ իր եզրակացութեան մէջ կը նշէր նաեւ թէ այս «եզրակացութիւնը» յետադարձ գործադրութեան ուժ չունի:

Ճիշդ նոյն շրջանին է որ Ալֆրետ Տը Զայաս կ'ուզէ ապացուցել թէ ՄԱԿ-ի այդ ուխտը ունի

նաեւ գործադրութեան յետադարձ ուժ: ԱԱՄԿ-ի եւ Տը Զայասի նոյն շրջանին հրապարակ գալն ու հակադիր տեսակէտներ պարզելը գուցադիպուկութեան արդիւնք չէր: Տը Զայասի գործունէութիւնը եղած էր ՀՅԴ Եւրոպայի Հայ Դատի Յանձնախումբին նախաձեռնութեամբ, «իբրեւ հակազդեցութիւն ԱԱՄԿ-ին» (2):

Այս նախաձեռնութիւնը ինքնին էական նշանակութիւն մը չունի: Հարցը կը սկսի հոն, երբ ԱԱՄԿ-ի «եզրակացութիւնը» (եւ ոչ թէ «ուսումնասիրութիւնը») ու Տը Զայասի ուսումնասիրութիւնը գնահատելու ժամանակ, առանց հարցը ըստ էութեան քննարկելու, կը բացարձակացուի անոնցմէ մէկուն արժէքը, ամբողջապէս կը ժխտուի միւսը, առանց նշելու որ անոնցմէ իւրաքանչիւրը իր մէջ ունի ե՛ւ դրական ե՛ւ ժխտական բաժիններ:

Առաջին հերթին ամբողջապէս աչքաթողի կ'ենթարկուի ԱԱՄԿ-ի եզրակացութեան այն բաժինը՝ որ կ'ընդունէր թէ 1915-ին կատարուածը ցեղասպանութիւն է: Եզրակացութիւն մը՝ որ համարժէք է Հայոց ցեղասպանութեան փաստը ընդունող որեւէ երկրի խորհրդարանին առած որոշումին: Թերեւս քիչ մըն ալ աւելի: Այս պարագային շեշտը կը դրուէր միայն ՄԱԿ-ի

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly

Enclosed a check for (one year)

* \$50,00 for USA

* \$60,00 (second class), \$ 75,00 (Air Mail) for Canada.

* \$85,00 (second class), \$ 125,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----

Address: -----

City: ----- State:----- Zip Code:-----

Country: -----

Tel :----- Fax :-----

ԹՐՔԱԿԱՆ ԴԱԻԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ

ՀԱՅԿ ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

Անցեալ տարի՝ 2009 Ապրիլի 24-ի առթիւ ներկայացած առիթը փախուցուցին քաղաքական սխալ հաշուարկին պատճառաւ, որուն փոխարէն ինչ նիւթական վարձատրութիւն ստացաւ՝ ստուգապէս չենք գիտեր, սակայն կասկածէ վեր է որ միջազգային մարմիններու եւ մեծերու կողմէ շնորհուած գնահատանքին անհրաժեշտորէն պէտք ունէր ան, իր վարկաբեկուած իշխանութիւնը տակաւին պահպանելու համար:

Կեդրոնաճանաչով Յեղասպանութեան ճանաչման համար տարուող աշխատանքներուն եւ ձեռքբերած արդիւնքին՝ կրնանք ըսել թէ մօտեցած չենք յաջողութեան: Արդարեւ, Մ. Նահանգներու նախագահ Պ. Օպաման այդ առթիւ արտասանած իր ուղերձին մէջ մասնաւորապէս ըսաւ. «Ինչու՞նչ չորս տարի առաջ 20-րդ դարու մեծագոյն վաշտակաւորութիւններէն մէկը սկիզբ առաւ: Ամէն տարի կանգ կ'առնենք յիշելու համար մէկ ու կէս միլիոն հայերը, որոնք Օսմանեան կայսրութեան վերջին տարիներուն ընթացքին ջարդուեցան, կամ դէպի իրենց մահը քայլեցին: Ոչինչ կրնայ ետ բերել Մեծ Եղեռնի ընթացքին հայ ժողովուրդին ստեղծ մարդկային կորուստները»:

Վերոյիշեալ ուղերձին մէջ Օպաման ըսաւ ամէն բան, բացի Յեղասպանութիւն բառ գործածելէ: Թէ ինչու՞ պատասխանը կը գտնենք ուղերձին շարունակութեան մէջ: «Ես նաեւ զօրավիզ կը կանգնիմ իրենց յարաբերութիւնները բնականոնացնելու համար Թուրքիոյ ու Հայաստանի միջեւ: Երկու կառավարութիւնները Զուլիջեթի շրջանակներում բնականոնացման ծիրի մը եւ «մաքու քարտէս»-ի մը շուրջ համաձայնութիւն գոյացուցած են»:

Կը հետեցուի ուրեմն որ Հայաստանի նախագահին սխալ, կամ սխալ ժամանակին կատարած նախաձեռնութիւնը առիթ տուաւ Մ. Ն. նախագահին խուսափելու «Մեծագոյն Ողբերգութիւն» կոչածը ճիշդ անունով՝ Յեղասպանութիւն որակելէ, ինչ որ երկար տարիներէ ի վեր բացայայտած իր համոզումը եղած էր:

Յետագային նախագահ Սարգսեանի Սփիւռքի մէջ կատարած շրջափակութեան ընթացքին սփիւռքահայութեան բազմակողմ շօշափելէ, իրեն դէմ ընդհանրապէս ցոյց տրուած անհամակիր եւ նոյնպէս դատապարտութեան շեշտ ունեցող արտայայտութիւնները լսելով եւ սպա նաեւ Տէյր-էլ-Զօրի այցելելով ցուցաբերած դիմաւորութիւնը յապաղած եւ թափանցիկ ռազմավարութիւն մըն է, որ արդէն իսկ գործուած սխալները դարմանելու չի կրնար ծառայել:

Ներկայիս, 2010 Ապրիլի 24ի նախօրեակին, Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարար ԱՏՏէտ Տաւու-

տողլու կոչ կ'ընէ ոչ միայն Հայաստանի պետութեան, այլ նաեւ սփիւռքահայութեան հետ երկխօսութիւն կատարելու: Այս մասին Տաւուտողլուի տեսակէտները հրատարակուած են թրքական «Թուտէզ Ջաման» եւ «Պոսթըն Կլուպ»-ի մէջ, պատասխանելով Մ. Նահանգներու Արտաքին Յարաբերութեանց Յանձնարարութեան հարցումներուն: Ան կ'ըսէ. «Ամերիկայի եւ Եւրոպայի (ո՞ւր է, մանաւանդ, Միջին Արեւելքի հայութիւնը) թուրքերը եւ հայերը Փարիզի եւ Պոսթընի մէջ պէտք է միասնաբար նստին փորձելով հաշտեցնելու իրենց 1915-ին պատահած չիշողութիւնները, որոնք հայերը բնաջնջումի արշաւ մը կը նկատեն, մինչ թուրքերը կը պնդեն, թէ անոնք սարսափելի սպանութիւններ էին իբրեւ հետեւեակ կայսրութեան մը կործանման: Ան ըսած է նաեւ թէ «ոչ ոք միակողմանիորէն իր չիշողութիւնը պէտք է պարտադրէ միւս կողմին, շեշտելով թէ Թուրքիան կը ժխտէ Յեղասպանութեան մասին հայկական պնդումները, պատահածը վերագրելով Օսմանեան կայսրութեան դէմ հայերու ըմբոստութեան» գործակցելով ռուսական բանակին հետ, նպատակ ունենալով Անատոլի մէջ հայկական պետութիւն հիմնելու: Մինչ իրականութիւնը այն էր որ թրքահայութեան ուզածը միակ կարելին էր՝ ինքնավարութիւն եւ մարդկային տարրական իրաւունքներու յարգումը, հայոց դէմ կեղեքումի եւ այլազան բռնութեանց դադարեցումը, բաներ՝ որոնցմէ զրկուած էին իրենց իսկ պատկանած հագարամեայ հայրենիքին մէջ»:

Ամէն պարագայի տակ Տաւուտողլուի երկխօսութեան առաջարկին հիմնական նպատակը անգամ մը եւս խաբկանք ստեղծելն է, որ ահա կը տեսնէք թուրքերը եւ հայերը երկխօսութեան մէջ են, ուրեմն չխանգարենք արտաքին միջամտութիւններով:

2009 Ապրիլի 24ի առթիւ նախագահ Օպամայի կողմէ Յեղասպանութիւնը ճանչնալու մասին յայտարարութիւնը խանգարած Սերժ Սարգսեանի սխալէն յետոյ, ներկայիս, 2010 Ապրիլի 24ի առթիւ Թուրք արտաքին գործոց նախարար Տաւուտողլուի երկխօսութեան կոչը նոյն այդ նպատակը հետապնդող նենգ նախաձեռնութիւն մըն է այս անգամ եւս ձխողեցնելու համար Մ. Նահանգներու կողմէ եւ ընդհանրապէս Յեղասպանութեան ճանաչումը:

Բայց, այս առնչութեամբ կարելու իրադարձութիւն մըն է Մ. Նահանգներու Ներկայացուցչական Տան Արտաքին Յարաբերութեանց Յանձնարարութեան Յեղասպանութիւնը ճանչնալու որոշումը, որ պարտաւորեցնող կրնայ չըլլալ, սակայն նախագահ Օպամայ կրնայ որդեգրել զայն իբրեւ պետական քաղաքականութիւն, եթէ տակաւին կը մնայ իր նախկին համոզումին վրայ, եւ եթէ Թուրքիոյ հետ փոխադարձ շահերու վրայ հիմնուած քաղաքականութիւնը գերիվեր չնկատէ արդարութեան:

95 ԱՄԵԱԿ ԳԻՏԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՄԱԿԱՐԴԱԿԻ ԲԱՐՁՐԱՑՈՒՄԸ ԵՐԱՇԽԻՔՆ Է ՄԵՐ ԴԱՏԻ ՅԱՂԹԱՆԱԿԻ

ՊՕՂՈՍ ԹԻՒԹԻՆՃՅԱՆ Պատմական Գիտութիւնների դոկտոր

1915 Ապրիլ 24
Հայ ժողովուրդի չիշողութեան ու սրտում շիկացած երկաթով գրուել է սեւ թուական մը...

Հայկական Եղեռնի եւ հայ ժողովուրդի տարագրութիւնը գործադրուեց այնպիսի օրերին, երբ միջազգային թատերաբեմի վրայ միահեծան իշխում էին գաղութարար պետութիւնները, ինչպէս նրանք առհասարակ վարում էին բոլոր ճնշուած ժողովուրդներին հետ, նոյնպէս ստեղծագործ հայ ժողովուրդի կեանքին ու ճակատագրին մօտեցում էին շահագրգիռական նկատառումներով:

Թրքական կառավարութիւնը, որ այն ժամանակ գտնուում էր իրտասարդ թուրքերի ազգայնամոլ կուսակցութեան ձեռքում, ունէր նուաճողական նպատակներ եւ վաշտուէր հոլանաւորութիւնը կայսերական Գերմանիայի եւ գաղութատիրական միւս պետութիւններին, որոնց նպատակն էր գաւթել Մերձաւոր Արեւելքը: Նրանք համարում էին հայկական ջարդերին, որովհետեւ արեւմտահայերի ազատագրական ձգտումները խոչընդոտ հանդիսանում էին գաղութարարների յափշտակութեան ծրագրերին իրագործման գործընթացին:

Այս մասին մէջբերում Զոն Կիրակոսեանից: Կիրակոսեանը, կուսառաջաբանի մը մէջ (65 էջ) քօղազերծ անում էր միաժամանակ դաշնակից պետութիւնների յետպատերազմեան եսամոլ եւ շահախնդիր քաղաքականութիւնը:

Ան ասում է՝ «...այդպէս դաշնակիցները ոչինչ չընէին, երբ անհրաժեշտ եղաւ, որպէսզի իրենց զինուորական եւ նիւթական օժանդակութիւնը բերեն ի նպաստ մահամերձ ու անկողմին եզերքը հասնող իրենց փոքրիկ դաշնակիցը՝ Հայաստանը վերակենդանացնելու համար»:

Ահա այսպիսի ժամանակաշրջանում, վերոյիշեալ ջարդարարների կողմից եւ մատնանշուած նպատակների համար գործադրուեց Ապրիլեան Եղեռնը, որ գրեթէ իր նմանը չկայ բարբարոսութիւնների տարեգրութիւնում:

Հայ ժողովուրդը երբեք չի մոռանում այդ շարագուշակ թուականը: Աշխարհում որ անկիւնում էլ գտնուի եւ ինչ պայմաններում էլ ապրի հայը՝ ոչ մէկ ուժ, ոչ մէկ միջոց, ոչ ոք պիտի կարողանայ նրա չիշողութիւնից ջնջել անջնջելի՛ն՝ յաւերժական չիշատակը Ապրիլեան Եղեռնի մէկ ու կէս միլիոն նահատակներին:

95 տարի է անցել եղերական այդ թուականից ի վեր:

Տուեալ ժամանակամիջոցում, համաշխարհային բեմի վրայ շատ բան է փոխուել, ստեղծուեց ԽՍՀՄ-ը, ունեցաւ հզօր ազդեցութիւն ու կշիռը, մանաւանդ ժողովուրդների ազգային ազատագրական շարժումներին, ռազմիկները հանդիսացաւ Երկրորդ Համաշխարհային պատերազմին Ֆաշիստական Գերմանիայի դէմ յաղթանակին: Աշխարհում տեղի կ'ունենան գիտութեան եւ տեխնիկական հսկայական զարգացումը, հիմնուեց Միացեալ ազգերի կազմակերպութիւնը (ՄԱԿ), գա-

ղութատիրութեան տիրապետութեան տակ գտնուող երկրների ազատագրական պայքարը հասնում է անկախութեան եւ գերիշխանութեան:

Նաեւ Խորհրդային Միութեան փլուզումը 1990-ական թուականներին, որ ունեցաւ իր ժխտական ազդեցութիւնը միջազգային գետնի վրայ առաջացող շարք մը քաղաքական իրադարձութիւններին: Մերձաւոր Արեւելքում արաբ-խալալեան պատերազմը, Աֆղանստանի, Իրաքի գրաւումը եւ այլն:

Այո՛, պատմական ճշմարտութիւն է, որ 21-րդ դարում քաղաքական, տնտեսական, ընկերային եւ այլ ասպարէզներում զարգացումներն ու իրադարձութիւններն արագ ընթանում են, թողնելով որոշ դրական եւ, ընդհանրապէս, ժխտական ներքին, մանաւանդ, քաղաքական, գիտութեան, տնտեսական եւ սոցիալական գետնի վրայ:

Վերոյիշեալ հակիրճ ներածականից յետոյ, անցնենք մեր օրուայ թեմային:

Եղեռնից մագապուրծ հայ բեկորները այսօր ապրում են սփիւռքի ամբողջ տարածքում, եւ, առաջին հերթին, արաբական հողերում, հայ գաղթականները գտան եղբայրական ընդունելութիւն եւ կառուցելու, ստեղծագործելու ամէն կարելիութիւն: Եւ Միւրիայի, ու յատկապէս լիբանանում, երէկի գաղթական, բաց շինարար հայը, որ այսօր ունի տուն, դպրոց, եկեղեցի ու մշակույթ, ինչպէս կարող է Ապրիլի 24-ի ոգեկոչումին առիթով, երախտագիտութեամբ չիջել, թէ արաբ ժողովուրդները հայ տարագիր բազմութիւններին առջեւ բացին իրենց գիրկը այն պահուն, երբ ամբողջական բնաջնջման վտանգն էր սպառնում նրանց: Իւրաքանչիւր հայ ինչպէս իր աչքին բերին նման չգուրգուրայ հայ եւ արաբ ժողովուրդների անքափտելի բարեկամութեան վրայ:

95 տարիներ անցել են եղերական այդ թուականից: Կեանքի համար դաժան ու տառապանքի, կռուի, բաց մանաւանդ վերածնունդի ու յաղթանակի տարիներ: Այսօր կ'ապրի եւ կը ստեղծագործի կենսանորոգ հայ ժողովուրդը եւ աւելի հզօր, աւելի հաւատաւոր:

Այսօր հոն Արաբախայի, կը խոյանայ անկար Հայաստանը, որ շարունակութիւնն է Խորհրդային Հայաստանի, շքեղ մեր մայր Հայրենիքը, բազմապատկուած մարմնացումը հայ նահատակների երագին: Ինչպէս ասում է՝ առանց անցեալի չկայ ապագայ, առանց ներկայի չկայ անցեալ...

Պահ մը դիտենք՝ 95 տարուայ ընթացքում, միջազգային գետնի վրայ ընդհանուր իրադարձութիւններին ու փոփոխութիւններին եւ քաղաքական զարգացումների հետ ժողովուրդների մօտ հետզհետէ զարգացաւ գիտակցութիւնը, նոյնպէս հայ ժողովուրդին մօտ, այլեւս կուրօքէն չեն հետեւում ուռուցիկ, արկածախնդրական եւ երեւութական կարգախօսներին, այլեւս սկսել են գանազանել ճիշտ ու անճիշտ, օգտակարն ու անօգուտը եւ մտածուած ձեւով դիտում եւ հետեւում են 21-րդ դարում արագ ընթացող զարգացումներին եւ իրադար-

833 W. Glenoaks Blvd. Glendale, CA 91202 (818) 240-0065

Dr. Missak Ekmekdjian
Chiropractor

Dr. Anahid Ekmekdjian
Chiropractor

Մեծահասակներու եւ մանուկներու Բայթոպիաթիպի բժշկում:
Գլխացաւ, վզի, մէջքի, յօդային եւ մկանային ցուեր:
Ինքնուշարժի վթարի հետեւանքով պոստտիւս
գնատուածքներու բժշկում:

Ձեր առողջութիւնը մեր մտահոգութիւնն է

ՍԵԼԵԿԿԵԱՆ ԹԱԳԻ ՅԱՆՁՆՈՒՄԸ ՏԻԳՐԱՆ ԱՐՔԱՅԻՆ
(Հատուած, «Տիգրան Արքայի Մուտքը Մոսաւերի Լերան Շէն» անտիպ էստէյից)

ՊՕՂՈՍ ԼԱԳԻՍՅԱՆ

Առաւօտ էր, Տիգրան Արքայի առաջին առաւօտը Անտիոքում: Պալատի առաջ կանգնած խորհել էր քաղաքի ամփիթատրոնում կայանալիք Անտիոքի թագաւորութեան գահի փոխանցման արարողութեան մասին, իր արտասանելիք ելոյթի մտքերն էր ամփոփել: Դիտել էր Անտիոքի համայնապատկերը, շքեղ էր այն, հիացել արմէնների պողոտայի գեղեցիկ արարուածով: Նայել, ինչպէս էր արեւը բազմում կասէյրի լեռան գագաթ, ժպտում քաղաքին, լոյս ցանում քաղաքի վրայ, կապոյտ փուռնում հանիպակաց ծովի ջրերին, որի դողից սպիտակ ալեակներ էին յառնում, վազում նրա ասիերի աւազին երեսին հանչգելու, ժայռերին փշրուելու:

Մոսաւերիներն էին Անտիոքի փողոցներով կանչել՝ «է հէյ անտիոքցիներ, մտիկ արէ՛ք, այսօր ձեր քաղաքի ամփոթատրոնում կայանալու է Ասորիքի նոր տիրակալ, արմէնների թագաւոր, արեւելքի Արքաների Արքայ Տիգրանին, Անտիոքի Սելեւկիան թագաւորների թագի յանձման արարողութիւնը: Շտապէ՛ք Ամփիթատրոն»:

Անտիոքն էր խինդով բռնկել: Անտիոքցիները տօնական հանդերձներով, ծաղիկների փունջեր վեր պարզած, շարան, շարան գնում էին դէպի քաղաքային ամփիթատրոն: Արմինայի թագաւորը, անդորր ու բարգաւաճում պիտի բերէր իրենց քաղաքին: Արմէններն էին արեւի ծիածանի, իրենց արտերում հասած ցորենանի գոյների հագուստներով: Իրենց տների բակերում, քաղաքամերձ այգիներում հասած մրգերով լի կողովներ, թոնիրներում եփած հացեր, փարչերով գինի, ծաղիկների փունջեր, դափնու ծառերի ոստերի, հիմքայի խուրճեր բռնած գնում էին ամփիթատրոն: Իրենց Արմինայի արքան էր թագաւորելու Անտիոքում: Նրանց հետ քայլում էին նաեւ իրենց Տիգրան թագաւորի գործի հետ ժամանած հայերը:

Միջօրէ, երբ Միհր արեւ աստուածը կը բազմէր քաղաքի երկնակամարի մէջտեղ, Անտիոքի Սելեւկեան թագաւորութեան թագն էին յանձնելու Արմինայի թագաւոր, արեւելքի Արքաների Արքայ, արեւածին հայկազուն Տիգրանին: Որպէս իրենց Միհրական պաշտամունքի երկրպագու, Արքն էր հրամայած եղել, որ թագի փոխանցումը կատարուէր ճիշտ միջօրէին, որպէսզի Արա-Մազզի որդի Միհր էր հրեղէն ճառագայթներով ողջուն յղէր իրեն, իջնէր արմէնների տոհմական թագի արեւին: Նրանից յորդած լոյսը փուռէր ամփիթատրոնի վրայ, կարմիր կրակ ժպիտ ցանէր այնտեղ եկած մարդկանց սրտերին:

Առաւօտ էր դեռ, սակայն անտիոքցիները շտապում էին դէպի ամփիթատրոն նստատեղ գրաւելու համար: Բիւր, բիւրերով տարբեր ազգերի, ցեղերի մարդկանց քաղաք էր Անտիոքը: Ովքեր չպիտի կարողանային ամփիթատրոն մուտք գործելու վայելքին արժանանալ, պիտի խմբուէին նրա շրջակայքի բարձր տեղամասերին: Այնտեղից էին դիտելու Անտիոքի թագաւորութեան Սելեւկեան թագի յանձնման արարողութիւնը, ունկնդրելու փողերի նուագը, այնտեղից դիտելու բեմականացումները, թմբուկների վարկերի որոտների հետ բռնած շուրջպարերը:

Շքեղ էր Անտիոքը, նոր Աթէնք, Հոմոմ, Բաբելոն, Նինուէ, Պերսեպոլիս եւ երեւի ոչ Տիգրանակերտ: Բարգաւաճ էր այն իր հիասքանչ պալատներով, գանազան կառուցներով, վաճառատներով, տարբեր արհեստանոցներով, հաստ պարիսպների վրայ բարձրացած աշտարակներով, ծառագարդ փողոցներով, արմէնների պողոտայով, Որոնդէսի կամարակապ կամուրջով, գուարճանքի տներով եւ իրենց ստեղծագործ արարուածով հարուստ բնակչութիւն: Նրանք իրագել էին եղեկ երկրում, Անտիոքում իշխանութեան տագնապալի վիճակի մասին: Իրենց տէրութեան Ասորիքի «Պոլիս»ներն էին ձգուել ինքնիշխանութեան, հրատարուել հարկեր վճարել: Երկրի բանակի գէնքով, պարենով ոչ բաւարար մատակարարման հետեւանքով, նրա մարտունակութիւնն էր ընկել:

Թագաւորանիստ քաղաք Անտիոքի պալատի աւագանին էր խարդաւանքներ նիւթել թագաւորի դէմ, սաղրանքներ իրար հանդէպ: Տկարացել էր Սելեւկեան թագաւորների իշխանութիւնը: Արեւմուտքից, տարածքներ նուաճելու նկրտումներով արեւելք էր թափանցում ընչաքաղց Հոմոմը: Գիտակցել էին, որ իրենց թագաւորը պիտի չկարողանար դիմակայել օտար նուաճողների յարձակումները, անկարող ապահովելու քաղաքի պաշտպանութիւնը:

Անտիոքի բնակիչները տեղեակ էին եղել Արմինայի Տիգրան Արքայի ծովերից ծով նուաճումներին, ենթակաջ տիրոջթներում նրա վարած քաղաքականութեանը: Անտիոքցիները խանդաղատանքով էին դիմաւորում արեւելքի Արքաների Արքային, տօնական տրամադրութեան խինդն էր համակել քաղաքը: Վստահ էին եղել, որ Սելեւկեան Ասորիքին նրա ստանձնելիք հովանաւորութիւնը կեանքի ապահով ընթացք, աշխատանքի ազատ արարում, բարգաւաճում պիտի բերէր իրենց քաղաքին: Անտիոքն ամբողջ արբեցել էր խինդով, իրենց աստուածների խմիչք կարմիր կրակ գինիով: Կարծես Պագոսին նուիրուած խրախճանքի հանդէսներ էին տօնախմբում:

Հայտն Անտիոքի արմէնները, հայտն Տիգրան Արքայի գործի հետ եկած Մեծ հայքի հարաւի լեռնական հայերը: Իրենց երկրի արեւալին տարագններով, հիմքայի շրջիկներին բազմած վառուած աստղերի, դափնու կանաչ ճիւղերին լուսնեակի սպիտակ ժպիտով ցողուած ծաղիկների փնջեր գրկներին, կողովներով պտուղ, դէմքերինին դէպի արեւը չարած, գինուորական շարքերով տողանցում էին քաղաքում, գնում դէպի ամփիթատրոն:

Անտիոքցիները խորը ակնածանքով էին նայում նրանց: Դարեր առաջ, իրենց հեռու աշխարհից այստեղ եկած արմէնները պահպանած էին եղել իրենց աշխարհի, իրենց արմենական ցեղի աւանդութիւնները: Երնէկ նրանց, որ մինչեւ այդ ծովի ասիեր հասած իրենց Հայքերի Արքայի եւս մի թագին տիրելու տօնախմբութեան մասնակիցն էին լինելու: Ինչո՞ւ նախախնամութիւնը ինձ չէր պարգևել տեսնելու այդ արմէնների դէմքերից հոսած հպարտանքի շողերը, այնտեղից փայլատակած հայոց աշխարհի լեռները գագաթներից պայթած կրակի լոյսը, ակներից ժայթ-

քած իրենց նահապետ Հայկի համաստեղութեան աստղերը: Ես մի շիւղը այդ արմէնների, երեւակալութեան սեպիլքի լոյսը ճախրել է հեռուներ: Ես էլ եմ այնտեղ, քայլում եմ նրանց հետ դէպի ամփիթատրոն, պիտի քաղեմ հայոց Արքայի հայկազուն թագի արեւից շողած լոյսը, այնտեղ բազմած արծիւների խոյանքը, պիտի բերեմ այն լցնելու մեհեաններ, նրանց հրապարակներում նաւասարդեան շուրջ պարերի շարքերին մտիր, գնա՛ քու հին աստուածների կոմմագէսէի սրբաւայք, Արածանիի ջրերով հոգիդ սրբիր, Հայքերի հողի պաշտպանութեան կուռին գնա: Գնանք Անտիոքի ամփիթատրոն...:

Տիգրան Արքային դէպի Անտիոքի ամփիթատրոն ուղեկցելու համար, գունդի զինուորներն էին պալատի առաջ շարք կազմել: Պալատի հրապարակ, բիւր անտիոքցիներ էին այն շրջապատած եղել, հազարներ էլ նրան կից փողոցներում: Եկել էին, իրենց նոր տիրակալի հետ քայլելու դէպի ամփիթատրոն: Ժամանակիցը, մասնակիցն էին լինելու հեռու Արմինա լեռների աշխարհի թագաւորին Սելեւկեան աւելի քան երկու հարիւր տարիների իշխանութեան թագի փոխանցման տօնախաղարկութեանը:

Պալատի դռներն էին լայն բացուել, Անտիոքոս թագաւորն էր Տիգրան Արքային առաջնորդում դէպի հրապարակ: Հզօր բացականչութիւնների տարափի տակ, արեւածին Տիգրան Արքան էր բարձրացել հայոց աշխարհի նրբիրան նժոյզին: Միտանի շայկիկն էր փրփրալով իրանից իջնում, լեռների գագաթներից պայթած բոցերի լոյսն էր ժայթքում կարմիր անդրավարտիքից, հայկազեան թագի սկաւառակին արեւն էր իջել, իր ոսկեհուր ճառագայթներն էր ցանում Անտիոքի վրայ:

Տիգրան Արքային կողքին, նրա բազում յաղթական մարտերի մասնակիցը, հայոց բանակի քաջազուն գորավար Բագարատն էր ձիավարում: Տիգրանի ու Բագարատի նժոյզները խորիտ քայլել էին Անտիոքի փողոցներով, վերեւ պարզած զուլխներն էին աջ ու ձախ օրօրում, կարծես ողջունում իրենց հետեւող անտիոքցիներին:

Զինուորական հանդերձանքով էր Բագարատը: Արծաթափայլ թուրն էր գօտկատեղից իջած: Իր նախնիներ, Արտաշէսեան գորավարների սաղասարտն էր գլխին: Նրան հետեւում էին Անտիոք եկած Արքայի գունդի ջոկատների պետերը: Զրահարուորուած էին եղել: Զգաստ ձիավարում էին, կարծես մարտի էին գնալու:

Լուսնեակի դէմքով «Զրահարս» երկու աղջիկներ, սպիտակ քոթեր փռած վարսերին, երկար շրջագոգեստների մէջ ընկողմանած, ոսկեայ սկուտեղ էին վերեւ պարգել: Նրա վրայ հանգում էր հարիւր, հարիւր տարիներ Սելեւկեան թագաւորների գահի խորհրդանիշ՝ ոսկեհուր, ազամանդակու թագը: Գիշերային մանրիկ աստղիկներ էին բոցկլտում նրա երեսից, առանց ժպիտի թարթում էին իրենց աչուկները:

Նրանց հետեւել էր արքունի ընտանիքը: Շքեղ էր հանդերձաւորուել թագուհի Դափնէն, հոլանի թեւերի վրայ շարք, շարք ապարանջաներ, ճակատին կիսաշրջանականաձեւ ոսկէ պսակ: Նրա դէմ-

քից ժպիտ էր ճառագել, մեղմադճոտ էր, գրկուելու էր «Թագուհի» տիտղոսից, մենաշնորհներից, պալատական խնճոցներից: Այսուհետեւ, թագաւորական ընտանիքին շնորհուած քաղաքային մի ապարանքում պիտի բնակէր, իշխանուհի կոչուէր, թագաւոր ամուսինն էլ իշխան:

Թագաւորի շուրջն էին խմբուած եղել Անտիոքի իշխան, իշխանուհիներ: Աւագանին էր նրանց հետ: Հանգիստ քայլել էին: Վստահ էին եղել, որ պահին յարմար ճիշտ որոշում էին կայացրած եղել: Իրենց երկիրը հովանաւորող արեւելքի Արքաների Արքան ապահովութիւն էր բերելու իրենց շքեղ Անտիոք տաճարին, Ասորիքի «Պոլիս»ներին: Ժամանակի իրադրութիւնը գնահատելու իմաստուն, ինչամիտ որոշում էին կայացրած եղել:

Ամփիթատրոնի գլխաւոր մուտքը, որպէս յաղթանակի պսակ, դափնի ոստերով էր կամարակապուած եղել: Նրա կանաչ տերեւների արանքներից ժպտում էին մանրիկ սպիտակ ծաղիկներ, կարծես լոյս ըմպած աստղիկներ լինէին: Անմեղ, սպիտակ լոյս էր հոսում նրանց ծաղկաբույլերից:

Տիգրան Արքան իր շքախմբով, ամփիթատրոնի դարպասի մուտքը կամարի առաջ էր: Պարմաններ էին վազել նրան ընդառաջ: Իրենց ձեռքերից վեր պահած կողովիկներից վարդի թերթիկներ, կապոյտ մանուշակներ էին բուռ, բուռ նետել Տիգրան Արքայի գլխավերեւ, որոնք ներքեւ թափուելով, կարծես երկնքի աստղերի լոյսը, արեւի երբեքանց ծիածանն էր իջնում արքայի վրայ: Հայոց երկրի լեռների լանջերի, պարսփեր երկրի վարդերի բուրմունքն էր վառել շրջապատը: Արքան ժպտում էր:

Ամփիթատրոնի մուտքին էր Արքան: Անտիոքի Աթենաս աստուածուհու մեհեանի քուրմն էր ընդառաջ եկել: Զգաստ կանգնած, աջ ձեռքը վերեւ բարձրացրած, ողջունել էր Արմինայի թագաւորին: Այսպէս էր դիմել Տիգրան Արքային:

- Անտիոքի հովանաւոր, գեւս աստուծոյ դուստր Աթենաս Պալլասի ողջունը Արմինայի Տիգրան Արքային Աստուածային իմաստութեամբ լեցուն, երկնային անմար կապուտաչեայ գեղեցիկութեամբ, զինավար ուղղմիկ Աթենասը պատուիրել է արեւներով դիմաւորել արեւորդիների աշխարհի, քաջերի քաջ ռազմիկ Արքային, որ իր քաջերի գէնքերով հասել էր ծովեր, հասել մինչեւ այնտեղ որտեղ իրենց գէնքերը կը շողային: Աթենասը, աստուածային հովանաւորը այս շքեղ քաղաքի, կը հովանաւորի նաեւ հայոց Արքայի քաջարի գործին, գէնքին նրանց կը հոսի իր ռազմի յաղթանակների լոյսը: Զեյ, գորավար Բագարատին, գորականների պետերին առաջնորդում են ամփիթատրոնի կեդրոնական օթեակ:

Ամփիթատրոնն էր փրփրում հաւաքուածների կանչերից, նրա քարէ որմերն էին ուժգին արձագանգում, հանդիպակաց ծովի կապոյտն էր սպիտակ փշրուած, ջրահարսերն էին ալեակները գրկած պար բռնել: Այո, այդ ես եմ որպէս «ակնաստեպ պատմում այս բոլորը, պատմելու ամփիթատրոնի բեմահարթակի արարումները: Այո, ես էլ

ՄԵԾ ԵՂԵՌՆԻ ՅՈՒՇԱՏՕՆ ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ՄԷՁ

Շարունակում է շ-էն

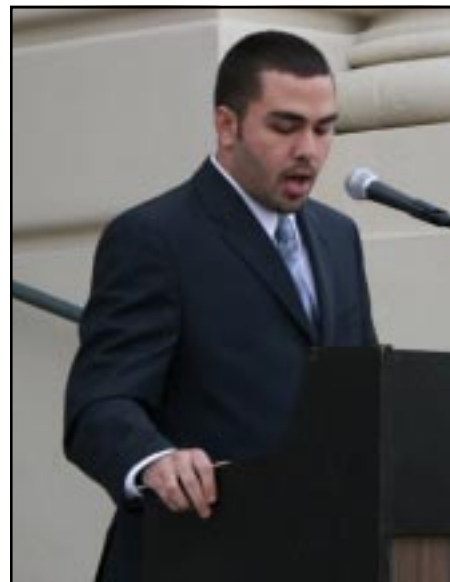
Օպամային ցեղասպանության ճանաչումը, որպեսզի չի կրկնուին մարդկության դեմ գործում նման ոճիրներ:

Օրուան պատշաճ խմբերգով ելույթ ունեցան Սահակ-Մեսրոպ եւ Ալֆրէտ ու Մարկրիթ Յովսէփեան վարժարաններու միացեալ երգչախումբի անդամները: Այնուհետեւ Սալբի Քէշիշեան երգեց «Կիլիկիա»-ն, ճանակցութեամբ ներկայ հասարակութեան:

Մանօ Ակիւլեան ներկայացուց Յովհաննէս Աճմարանեանի «Turkey Has Recognized The Armenian Genocide» գիրքը, որ ինքնին փաստա-վաւերագրական արխիւային հարուստ հաւաքածոյ մըն է ցեղասպանութիւնը ապացուցող:

Հանդիսավար Ռազմիկ Տէր Դաւիթեան յուշահանդէսի ակարտին, իր խօսքն ուղղելով թրքական իշխանութիւններուն

ըսաւ «...թող չի կարծեն որ մեր ձայնն ու տեսակէտը երթալով պիտի տկարանայ: Այլ ընդհակառակը, աւելիով պիտի գորանանք մինչեւ

որ հասնինք մեր արդար պահանջներու իրականացման»:

ԸՆԿԵՐՈՒՅԻ ԼԵՆԱ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ ԵԼՈՅԹԸ

Շարունակում է շ-էն

Ուստի, կոչ կ'ուղղենք մեր սիրելի ժողովուրդին, մասնաւորաբար Գալիֆորնիոյ մէջ ուր համախմբուած է հայութեան խոշորագոյն զանգուածը, ամէն ճիգ գործադրել միասնաբար աշխատելու, համագործակցութեան դաշտը ընդլայնելու եւ սփիւռքի զանազան վայրերէն այս գաղթօճախի մէջ համախմբուած հայ համայնքի բոլոր անդամները եւ հատուածները «հայրենիքը հզորացնելու հայրենանուէր գործին» մղելու:

- Աննահանջ պայքար եւ հայոց ցեղասպանութեան միջազգային ճանաչման ուղղութեամբ մասնաւոր աշխատանք տանիլ ամերիկեան պետական բարձրագոյն շրջանակներու մէջ, Գոնկրէսի եւ Սպիտակ Տան մէջ Հայոց Ցեղասպանութեան հարցը մշտական օրակարգի հարց դարձնելով՝ ընդհուպ մինչեւ անոր ճանաչումը պաշտօնապէս Միացեալ Նահանգներու կողմէ:

- Միասնական ու համադրուած ջանքերով հետեւողական աշխատանք տանիլ Միացեալ Նահանգներու Ներկայացուցիչներու պալատի արտաքին յարաբերութիւններու յանձնաժողովի կողմէ ընդունուած թիւ 252 բանաձեւի լիազուծար նիստի մէջ արծարծուելու եւ որդեգրուելու ուղղութեամբ:

- Հայոց Ցեղասպանութեան ճանաչման պայքարի հետ գուգահեռ, միջազգային իրաւական ատեաններու մէջ մշտական օրակարգի

հարց դարձնել հայ ժողովուրդէն խլուած իրաւունքներու վերականգնումը, Թուրքիոյ բռնագրաւման տակ գտնուող մեր հողային պահանջատիրութիւնը եւ հայ ժողովուրդին տրուելիք նիւթական հատուցումը՝ այս ուղղութեամբ դիմելով նաեւ միջազգային դատարաւական բոլոր հաստատութիւններուն եւ ի պահանջել հարկին միջազգային դատարաններու մէջ դատական գործ յարուցելով Թուրք պետութեան դէմ:

Տեղին է շնորհակալութիւն յայտնել բոլոր այն երկիրներուն եւ կազմակերպութիւններուն որոնք սատար կը կանգնին մեր ժողովուրդին՝ ճանչնալով մեր դատը եւ մեր ազգային պահանջատիրութիւնը:

Սիրելի հայեր, Մեր պայքարը կը շարունակուի միահամուռ, համայն հայութեան արդարահատուց պայքարը որ պիտի մղենք Հայաստան-Սփիւռք համատեղ ջանքերով: Թուրքիան թող չփորձէ վարկաբեկել եւ նսեմացնել մեր գործընթացը եւ մեր դատը, որովհետեւ Ապրիլ 24-ը ԿԱՅ եւ գոյութիւն ունի: Ժխտումները եւ սուտերը տեղ չունին այլեւս:

Մեր ժողովուրդի ընդհանրական շահերէն ելլելով, եկէք համահայկական ճիգերով հզորացնենք մեր միասնականութիւնը եւ ամէնուրեք եւ մշտապէս աշխարհի հանրութեան ներկայանանք որպէս «Մէկ ազգ, մէկ հայրենիք, մէկ մշակոյթ եւ մէկ դատ»:

ՄԵԼԵԿԵԱՆ ԹԱԳԻ ՅԱՆՁՆՈՒՄԸ ՏԻԳՐԱՆ ԱՐՔԱՅԻՆ

Շարունակում է շ-էն

եմ եղել «մշանակից»ը Անտիոքի խրախճանքի, Սելեւկեան թագի փոխանցման հպարտանքի ոգու լոյսն է հոգուս խենթութիւն ցողել: Ի՞նչ է, միայն աչո՞ք են տեսնում, հապա հոգու աչքերի շանթերի լոյսը, մտքի երեւակացութեան շողերի ալիքները չէ՞ն պատռում աներեւոյթ վարագոյրներ, չէ՞ն բացում աշխարհներ, չէ՞ն կարող բացել ցեղի պատմութեան մատենաների դռները:

Օթեակում, Տիգրան Արքայի կողքին Անտիոքոս թագաւորն էր: Այնտեղ էր ուսարբերով ու դուստրերով թագուհին: Բեմահարթակ էին մտել փողահարները, թմբկահարները: Ամփիթատրոնն էր ոտքի, հազար գոյնի շողողում էին շարքերը, փողերն էին Արմինայի զորաբանակների մարտական երգերը հնչում: Յետոյ, եւ երեւի վերջին անգամ, իրենց Սելեւկեան թագաւորութեանը ձօնուած օրհներգ էին հնչեցնում փողահարները: Ամփիթատրոնի անտիոքցիները տխուր հնչիւններով ձայնակցել էին երգին:

Անտիոքոսն էր Տիգրան Արքային ու զօրավար Բագարատին առաջնորդում բեմահարթակ: Նորէն դողում էր ամփիթատրոնը, նրա շարքերն էին օրօրում, հազար ձեռքերի ափեր վերեւ բացուած զարկում էր իրար: Միջօրէ, հայոց արիական Միհր աստուածն էր արեւը գրկած կանգնել երկնակամր, լուստ ճառագայթներով շոյել Տիգրան Արքայի հայկազեան թագը, նրանից յորդած լյոսի հուրն էր ամփիթատրոնի շարքերին տաք ժպիտ ցանում: Երկար, սպիտակ հանդերձներով, սպիտակ շուշաններ վարսերին, ամպածին աղջիկներ՝ Չեւս աստուծոյ ինն Մուսս դուստրերը, սկուտեղ վերեւ պահած

մտել էին բեմահարթակ... Սելեւկեան թագն էր նրա վրայ, Միհրի արեւալոյսը քաղած նրա աստղիկները, պաղ ճրեմակ ժպիտ էին ցանում ամփիթատրոնի վրայ:

Անտիոքոսն էր բեմահարթակի առաջ.

- Ողջոյն արեւելքի Արքանիւր Արքայ, Արմինայի Տիգրան թագաւորին, ողջոյն հայոց զօրքի զօրավար Բագարատին, ողջ լերու:

- Անտիոքն ամբողջ տօնախմբում է իրենց մայր ոստանի, Ասորիքի Սելեւկեան թագաւորութեան հովանաւորութիւնը ընդունելու Տիգրան Արքայի բարի կամքը: Սելեւկեան պետութեան մղած երկարատեւ պատերազմները տկարացրել էին նրա ռազմական կարողականութիւնը: Անկարող էր նա իր երկիրը միայնակ պաշտպանելու արեւելքի ռազմաբեմ թափանցած Հռոմի եւ հարաւի Եփրատական Պոտոմէոսների ոտնձգութիւններից: Ասորիքի «Պոլիս»ների ինքնիշխանական նկրտումները խոչընդոտել էին պետութեան ընդհանուր կառավարումը: Արքունի եւ մի շարք «Պոլիս»ների հմատեղ գումարած ժողովը որոշում էր կայացրել դիմելու Արմինայի թագաւորին ատանձնելու համար Անտիոքի եւ Սելեւկեան ասորիքի «Պոլիս»ների ռազմակն հովանաւորութիւնը: Սելեւկեան թագաւորութեան արքութիւնքը վստահ էր, որ այն բարեազանու ու խաղաղութիւն պիտի բերէր իր երկիրն: Խոնարհաբար գիջում եմ Սելեւկեան թագաւորական տիտղոսը ու թագը: Արեւելքի Արքաների Արքայ, Արմինա երկրի աշխարհակալ թագաւոր, ընդունիր այս սկուտեղի վրայ հանգած Սելեւկեան թագաւորութեան թագը:

Շարունակելի 1

ՎԱՐՁՈՒ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿՆԵՐ
1060 North Allen Avenue
Pasadena, CA 91107
Գրասենեակները վերանորոգուած եւ յարմար վարձքերով:
Հետաքրքրուողներէն հեռաձայնել՝ (626) 398-0506

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՀ ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ՄԷՁ (200 ՀՈԳԻԻ ՀԱՄԱՐ)
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA
ՀԵՌԱԶԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

ԴՈԿՏ. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԱՐՄԱՐԱՆԵԱՆԻ ՆՈՐ ԳԻՐՔԻ ԵՐՐՈՐԴ ԳԻՆԵՁՕՆԸ

Շարունակում է 8-էն

Փաստ, որ մինչև օրս ուրանում են երիցս անհիծեալ մեր թշնամիները, որոնք թուրքեր են կոչվում եւ կոչում են ենիչերիներ:

գնահատանքի է արժանի: Նա սիրանքի համագոր գործ է կատարել: Վերջում խօսքը տրուեց հեղինակին: Նա վաւերական լուսապատկերներով, նոր լավագույններ կատարեց իր գիրքի մասին: Գինեձօնն աւարտուեց հիւրասիրութեամբ:

ՅԻՇԱՏԱԿԵԼԻ ԵՐԵԿՈՅ ՄԸ

Շարունակում է 13-էն

վարձքը կատար»: Մրահին մէջ յիշուեցաւ ներկայութիւնը նաեւ կարգ մը անձնաւորութիւններու, որոնց մէջ էր իր ասպաքինման շրջանը բոլորող ծանօթ բարերար տիար Նուպար Մխաի Գէորգեանը: Յուցողութեամբ վաւերագրական տեսարկով մը (պատրաստութիւն Ռաֆայէլ Վրթանէսեանի եւ Յարութիւն Ֆօտուլեանի), որուն մէջ ներկայացուած էին Կիլիկիոյ շրջանի մեր պայքարական քաղաքներն ու յուշարձանները: Անակնկալ յայտնութիւն մը եղաւ մասնաձուլ չեղած Անասեանի «Տուտուկի Սիմֆոնիա»ն, որ վերջերս առաջին անգամ ըլլալով ներկայացուեցաւ վենեզուելայի մայրաքաղաք Գարագասի մէջ: Սահիկներու մեկնաբանութիւնն ու հանդիսութեան մէկ մասին վարիչն էր ծանօթ ասմունքող՝ Յարութիւն Ֆօտուլեան: Սոյն հանդիսութեան իրենց ողջոյնի խօսքերն ուղղած է Ասատուր Կիւզեմեան (Լոնտոնէն) եւ Մարգիս Սողանալեան (Ֆլորիտայէն) եւ Մարիամ Պոզապալեան (Հայաստանէն): Օրուան գեղարուեստական յայտագրին իրենց մասնակցութիւնը բերին ինքնագիր քերթուածով վարդեր Մարգարեան, երգչուհի Մաննիկ Մանուկեան եւ պատանի դաշնակահար Հայկ Գասպարեան, որ

շնորհալի եւ խոստմնալի ոյժ մըն է: Նոյնիսկ յայտնութիւն մըն էր նաեւ Անի Երեմեան «Պար Հայրենական»ը: Տպաւորիչ էլ միանգամայն յուզիչ ու խրատուսիչ էր երբ 42 պէյլանցիներ արժանացան մեխակներու եւ յուշանուէրներու: Անոնցմէ ոմանք միութեան հիմնադիր անդամներ էին, իսկ ուրիշներ հասարակական ծանօթ գործիչներ: Յատուկ ծանաչման արժանացաւ 99-ամեայ պէյլանցի վաստակաւոր ուսուցչուհի Տիկ. Նուարգ Գասպարեան: Ներկաներուն համար հաճելի էր ունենալով Պէյլանի բարբառով եղած կարգ մը պատմամանրէր, յատկապէս Պէյլանի պատմութեան հատորին հեղինակ Տիկ. Վիկտորի Կիւզեմեանի ելույթը: Պէյլանի եւ մասնաւորաբար հայ նահատակներու յիշատակը ոգեկոչող ելույթով հանդէս եկաւ Ֆրեզնոյէն պատուելի Սարգիս Գնապլեան: Իսկ իր եզրափակիչ խօսքին մէջ Գերշ. Տ. Վաչէ Արք. Յովսէփեան գտնեպնդեց ներկաները կառչած մնալու մեր նախնիներու աւանդութեանց եւ կոչ ուղղեց մեզի փոխանցուած ջահը վառ պահել եւ զայն փոխանցել զալիք սերունդներուն: Հանդիսութեան ընթացքին տեղի ունեցաւ սրտաբուխ նուիրատուութիւններ, իսկ աւարտին ճոխ հիւրասիրութիւն:

«ՍԱՐԱԿ-ՄԵՍՐՈՊ» ԴՊՐՈՅԻ ԵՐԱԺՇՏԱՆՈՅԸ

Շարունակում է 13-էն

Յուզիչ էր Ալեքսանդր Հեքիմեանի «Կոտնկ բարով դառնաս» երգը (Լիանա Թաթեւոսեան): Խոստումնալից էին Անի Երեւանեանի, Շողիկ Գասպարեանի, Ներսէս Ղազարեանի եւ Անի Սինանեանի ելույթները: Աւելի քան երեսուն աշակերտներ մասնակցեցին համերգին: Գնալով մթնոլորտը աւելի էր ջերմանում: Յանկարծ համերգի միջնամասում, Սինանեան բեմ է հրաւիրում «Սահակ-Մեսրոպ» վարժարանի տնօրէն Շահէ Կարապետեանին՝ ինչ որ յայտարարութիւն անելու: Բոլորը մի պահ լարուած, ուշադիր հետեւում էին: «Սիրելի երաժշտասէր բարեկամներ, այսօրուանից մեր դպրոցը կը կոչուի Կոմիտաս երաժշտական դպրոց», յայտարարում է Սինանեան: Այնուհետեւ Կարապետեանի հետ միասին նրանք քանդում են պատին փակցուած նկարի ժապակէնը եւ մեր առջեւ պատկերուած է հայ մեծ երգահան, յորինող Կոմի-

տաս վարդապետի լուսանկարը: Ապա ջութակի վրայ հնչում է Կոմիտասի «Ալ Այլուդա» գործը՝ մի փայլուն կատարում Անի Սինանեանի կողմէ: Այս գեղեցիկ յայտարարութիւնը գերազույն հաճույք պատճառեց ներկաներին: Շատերն անգամ փշաքաղուել էին: Ի հարկէ, կարծես Սահակ Պարթեւի եւ Մեսրոպ Մաշտոցի կողքին, Կոմիտաս վարդապետն էր հարկաւոր: Կոմիտասի նկարը առաւել կը պարտաւորեցնէ թէ՛ ուսուցիչներին եւ թէ՛ աշակերտներին, որ աւելի եռանդուն ու աշխատասիրութեամբ նուիրուեն երաժշտութեանը: Վերջում, հանդիսաւոր ձեւով աշակերտներին յանձնուեցին պատուգրեր, իսկ որոշներին՝ նաեւ մրցանակներ: Ծնողները խանդավառութեամբ էին իրենց երեխաների ելույթներով եւ հաւատացած, որ նման վատահեղի եւ յուսալի ուսուցիչներին շնորհիւ, մի օր էլ իրենց բալիկները կը դառնան հանրաճանաչ եւ նշանաւոր երաժիշտներ՝ պարծանքը մեր հայ ժողովրդի:

Հ.Բ.Ը.Մ. ՆՇԵՑ ԻՐ ԳՈՅԱՐՄԱՆ 104-ՐԴ ԱՄԵԱԿԸ

Շարունակում է 1-էն

Հ.Բ.Ը.Մ. -ը «...պատկառելի ներկայութիւն է պիւրութեամբ, նաեւ Հայաստանի մէջ:» Երկրորդը՝ «պիտի լինենք, որովհետեւ Բարեգործականը գիտէ շաղկապել երէց, միջին եւ նոր սերունդները ծրագրուած յաջողականութեամբ:» Երրորդը՝ «ու դեռ շատանաք...» որովհետեւ, «ունինք, Բարեգործականի տեսլականով խանդավառ դեկավարներ, որոնք իրենց օրինակով կ'առաջնորդեն նոր սերունդը:»

ցան կարգապահութիւն, մշակեցին մարզական ոգի, զարգացուցին թաքուն տաղանդներ եւ այլն: Յարգելի բանախօսը պատգամեց. «Ուղղել մեր աչքերը Արարատի սեգ զագաթին, եւ

մեր ականջները պահել Սրբ. Էջմիածնի զանգակներուն զօղանջին:» Այնուհետեւ կարգացուեցաւ երախտաշատ հեղինակութիւններու գնահատականները ի փառս Հ.Բ.Ը.Մ.ին, որմէ ետք ելույթ ունեցաւ Շրջանակայինի Ատենապետ Պրն. Պերճ Շահպագեան, որ իր երախտագիտութիւնը յայտնեց Հ.Բ.Ը. Միութեան բարեսիրական, կրթական, մշակութային եւ ընկերային ներդրումին համար հայ կեանքին ներս: Ան եզրակացուց իր խօսքը դիտել տալով, թէ Միութիւնը օրինակ պիտի հանդիսանայ ներկայ եւ զալիք սերունդներուն:

Բեմ հրաւիրուեցաւ օրուան հանդիսութեան նախագահ՝ Պրն Գառնիկ Գարայեանը, որ իր խօսքին մէջ կարեւորեց միութեանականներու միջեւ անվերապահ համագործակցութեան ստեղծումը, անհարկի զգայնութիւններէ հեռու մնալը, երկխօսութիւնը եւ ղեկավարներու կողմէ լուսաբանողական աշխատանքի ընձեռումը: Պրն Գարայեան իր ելույթի աւարտին շնորհաւորեց Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւնն ու բոլոր անդամները, անոր տարեդարձին առիթով: Հրամայեցաւ բարձրորակ գեղարուեստական յայտագիր մը, որուն իրենց ուշադրաւ մասնակցութիւնը բերած էին ծանօթ ասմունքող Թագուհի Արզումանեան, Յովիկ Վարդան (դաշնակ) թենոր Սուրէշ

Մկրտիչեան, Սայլի Բերբոնեան (սրինգ), Կարիկ Թերզեան (թաւ ջութակ) Միջրան Գոճեան (ջութակ), որոնք արժանացան փուռն ծախհարութիւններու: Հանդիսութեան գլխաւոր բանախօս, գաղութիւն ծանօթ ազգայիններէն Տօքթ. Գէորգ Բէշլիշեան, համառոտակի կերպով կատարել էր խօսքը Ապրիլ 15, 1906-ին հիմնուած Միութեան հպարտաբեկիթ պատմականը, գնահատականը կատարեց անոր կոչումին, որ է «օգնել աշխարհի հինգ ցամաքամասերուն վրայ հաստատուած հայ ժողովուրդին ֆիզիքական, առողջապահական, կրթական, մարզական, մշակութային անսպառ կարիքներուն: Դիտել տուաւ ան. թէ «Այո՛, Հ.Բ.Ը.Մ.-ը դարձած է այն անշեջ հնոցը, ուր կը կոփուին, պարտին կոփուիլ սերունդներ: Բարեգործականը այն աւագանն է, ուր հոսեցան ու կը շարունակեն հոսիլ գիտակից հայրութեան անանձնական յոյզերուն յագուրդ տուող կենսատու առուակները»: Տօքթ. Բէշլիշեան անդրադարձաւ չմեռնող հայ ժողովուրդի ունեցած ազգային բարեմասնութիւններուն վրայ, ինչպէս նաեւ իր 65 տարիներու անդամակցութեան շրջանին իր Միութեանն ստացած փորձառական կեանքին մասին: Սորովեցան սիրելի ազգը, հայրենիքը, հայ մշակույթը: Սորովե-

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
Եթէ ձեր տրամադրութեան տակ ունիք հայերէն գիրքեր, եւ կը ցանկանաք զանոնք նուիրել
Կայծ Երիտասարդական Միութեան գրադարանին՝
հաճեցէ կապ պահել մեզի հետ:
G.Y.O. 1060 N. ALLEN AVE. PASADENA, CA 91104
Norserount@sbcglobal.net

նոր յաջողութիւններ:

ՏԻԱՐ ՅՈՎՐԱՆՆԵՍ ԳԱԼՓԱՔԵԱՆԻ ՄԱՇՈՒԱՆ ԱՌԹԻ

Խոր ցաւով տեղեկացանք մահը՝ Տիար Յովհաննէս Գալփաքեանի, որ պատահած է Ապրիլ 21, 2010-ին Սիտնի, Աւստրալիոյ մէջ, յետ երկարատեւ հիւանդութեան:

Այս տիտուր առթիւ Ս.Գ. Հնչակեան Կուսակցութեան Արեւմտեան Ամերիկայի Վարիչ Մարմինը իր ցաւակցութիւնները կը յայտնէ հանգուցեալի այրիին՝ Տիկին Հերմինէ Գալփաքեանին, գաւկիին՝ Լիբանանի Խորհրդարանի անդամ, ՍԴՀԿ Կեդրոնական Վարչութեան անդամ Տէր եւ Տիկին Ընկ. Սեպուհ Գալփաքեանին, եղբորը՝ Յունաստանի Թեմի Առաջնորդ Ոսկան Արքեպս. Գալփաքեանին եւ բոլոր հարազատներուն:

ՍԴՀԿ ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՎԱՐԻՉ ՄԱՐՄԻՆ

ԳԻՏԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՄԱԿԱՐԴԱԿԻ ԲԱՐՁՐԱՑՈՒՄԸ ԵՐԱՇԽԻՔՆ Է ՄԵՐ ԴԱՏԻ ՅԱՂԹԱՆԱԿԻ

Շարունակուած էջ 15-էն

ձուլիւններին եւ միեւնոյն ժամանակ աշխատում են քայլ պահել արդի դարում արագ ընթացող առաջընթացին հետ:

Ներկայ իրադարձութիւնների հետ քայլ պահել համարում է նաեւ Հայաստանի Հանրապետութեան կառավարութեան նախաձեռնութիւնը Թուրքիայի հետ դիւանագիտական յարաբերութիւնների հաստատման առաջին քայլերը... այս հարցի մեկնաբանութիւնը թողնում ենք, սպասելով յոռաշիկայ գարգացումներին, նկատելով, որ Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահի յայտարարութեամբ յարաբերութիւնների հարցը սառեցուել է:

Եզրափակելով՝ 95 ամեակի մեր ընդհանուր հաշուեկշռում ամենադրական եւ ամենակարեւոր երեւոյթներից մէկը, մեր ժողովուրդի մօտ նկատուող այն յատկատեսութիւնն է, գիտակցութեան բարձրացումը, որի շնորհիւ կարելի է իրագործել ազգային իսկական միասնականութիւնը, համախմբուել հայրենիքի շուրջ, մէկ ազգ, մէկ մշակոյթ, մէկ ժողովուրդ եւ ուղիղ ճանապարհով շարունակել արդի պայմանների զարգացումներին համընթաց նախամշակուած ծրագրով պայքարը՝ հայ ժողովուրդի արդարագոյն դատի յաղթանակին ի խնդիր:

ԱԼՖՐԵՏ ՏԸ ԶԱՅԱՍ ԵՒ ԻՐ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐԸ

Շարունակուած էջ 14-էն

Յեղասպանութեան Ուխտի գործադրութեան բացումն վրայ: Ուստի, կ'եզրակացուէր թէ հայթուրք Հաշտեցման Յանձնախումբի դիմումին վրայ ԱԱՄԿ-ի կայացուցած եզրակացութիւնը «Հայ ժողովուրդի պատմական իրաւունքները անտեսող» (3) փաստաթուղթ մըն է: Անշուշտ այս տեսակէտը ամէն մարդ էլ բաժնէր: Կ'ըլլան կամայ թէ ակամայ խոստովանութիւններ, պատմաբան Ռիչարտ Յովհաննէսեան եւ քարաքական մեկնաբան Թաթևուհի Յակոբեան ԱԱՄԿ-ի վերոյիշեալ որոշումը Հայ-Թրքական Հաշտեցման Յանձնախումբին համար կը սեպեն «անսպասելի դրական յաջողութիւն» մը (4):

Երբ մէկ կողմէ ակներեւ ճիգ կը տարուի նսեմացնելու ԱԱՄԿի եզրակացութիւնը, միւս կողմէ կը գերփառաբանուի Ալֆրետ Տը Զայաս, որ ինչպէս ըսինք, կը գտնէր թէ ՄԱԿ-ի Յեղասպանութեան Ուխտը ունի գործադրութեան յետադարձ ուժ: Այս պարագային ալ անտեսութեան կը մատնուի հեղինակին յառաջ քաշած մէկ այլ կարեւոր տեսակէտը: Տը Զայաս, իր աշխատութիւններուն մէջ կ'անդրադառնայ հայ ժողովուրդին հատուցում կատարելու հարցին ու կը գտնէ թէ այդ հատուցումը կը կատարուի երբ Թուրքիոյ կառավարութիւնը ներողութիւն խնդրէ, եւ իրաւունք տայ ցեղասպանութեան զոհերուն եւ անոնց զաւակներուն վերադառնալու իրենց պայեանական հայրենիքը:

Հատուցման այս առաջարկը շատ զգայուն է եւ խորքին մէջ այդ կը ծառայէ Հայ Դատ հասկացութիւնը իր բովանդակութեան պարպելուն: Այս կէտը լաւ գիտէ նաեւ Տը Զայաս, որովհետեւ իր կատարած առաջարկէն ետք ան անմիջապէս կ'աւելցնէ. «Կը կարծեմ, որ

Թուրքիոյ կառավարութեան համար շատ դրական քայլ մը պիտի ըլլայ, եթէ ան հայ ժողովուրդին առաջարկէ վերադառնալ իր հազարամեայ հայրենիքը», մենք եւս այդպէս կը կարծենք: Այս յայտարարութեան մտահոգիչ իմաստը լաւ հասկնալով է որ հաւանաբար «Ազգակ» գայն բարձրացուցած է ենթախորազիրի մակարդակին: Մէկ խօսքով, Տը Զայասի առաջարկը վտանգաւոր է եւ շատ մտահոգիչ: Այսուհանդերձ, ան կը գովերգուի որպէս Հայ Դատի Չերմ պաշտպան:

Այստեղ, Ալֆրետ Տը Զայասի կատարած առաջարկութեան բոլոր երեւներուն քննարկումը կատարել չէ մեր նպատակը: Այդ կարելի է քննարկել իր գործնապաշտ իմաստով, իրաւական-ժառանգական երեւներով, ապահովական կողմով եւսայն:

Մեր նպատակը չէ նաեւ սպառնիչ կերպով անդրադառնալ հայութեան հատուցման իրաւունքին. սա եւս նուրբ եւ զգայուն հարց մըն է:

Մեր նպատակն էր միայն ցոյց տալ որ հայութեան կենսական ու ռազմավարական շահերուն հանդէպ սկսած են յաճախ օգտագործուել երկու չափ երկու կշիռի սկզբունքը, որ կը բխի երկրորդական եւ մանր մտահոգութիւններից, շատ հեռու՝ հարցերուն կարեւորութեան մակարդակին պահանջած սկզբունքայնութենէն, եւ կը ծառայէ բացառաբար «ներքին օգտագործման» համար:

Այս եզրակացութեան հասած ենք, որովհետեւ ԱԱՄԿ-ի եւ Տը Զայասի գուգահեռներուն վրայ չէ որ միայն այդ անսկզբունքայնութիւնը կ'երեւայ. դժբախտաբար այդ դարձած է համատարած:

Կը խոստանանք այս մասին գրել շատ աւելի հանգամանակից:

ՏՈՔԹ. ԵՂԻԿ ՃԵՐԷՃԵԱՆ

ՄԱՆՕԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

1. Շաւարշ Թորիկեան, «Հայկական Հարցը եւ Միջազգային Օրէնքը», Պէյրութ, 1976
2. «Ազգակ», 2004 Նոր Տարուան Վացառիկ, «Հայ-Թրքական Յարաբերութիւններու Արագընթաց Զարգացման Տարին»: Նաեւ «Երկիր» 2003 Յուլիս 4-10, «Հայոց Ցեղասպանութեան Պարագայում ՄԱԿ-ի Բանաձեւը Կիրառելի է»:
3. «Ազգակ» 2003 Յուլիս 14, «Էսէմպլիական Անպարկեշտութիւն», Խաժակ Մկրտիչեան:
4. «Ազգակ», 2009 Մայիս 4, «ՊատմաՎանքերի Համատեղ Յանձնաժողովը Համարում Եմ Վտանգաւոր Թակարդ», Թ. Յակոբեանի հարցազրոյցը Ռ. Յովհաննէսեանի հետ:
5. «Ազգակ», 2003 Սեպտեմբեր 12, «Միջազգային Իրաւագէտ Ալֆրետ Տը Զայաս Շեշտեց Թուրքիոյ Պատասխանատուութիւնը», Արիս Պապիկեան:

ՎԱՐՁՈՒ ՏՈՒՆ

PALM SPRINGS ԱՐՉԱԿՈՒՐԴԻ ԳԼԱՑՈՂ ԳԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐԻ ՈՒՇԱՂՈՒԹԵԱՆ

Փալմ Սփրինգս գեղատեսիլ եւ կից լեռնային շրջանին, վարձու է տրուում լրիւ կահաւորուած մէկ ննջարան, մեծ նստասենեակ, խոհանոց՝ բոլոր յարմարութիւններով, մինչեւ 5-6 հոգի գիշերելու տարողութեամբ Condo: Ունի մեծ լողաւազան, քարուզի, թեմիսի խաղաղաշտ, կանաչազարդ փիքնիքի տարածք, իր յատուկ կրակարաններով եւ 24-ժամեայ ապահովութեան սիստեմ:

Մանրամասների համար հեռաձայնել՝ (818) 246-0125

Վարձման գներն են՝	
Ուրբաթ, Շաբաթ եւ Կիրակի՝	\$ 400
Long Weekend-ների համար՝	\$ 500
Մէկ շաբաթուայ համար՝	\$ 675
Մէկ ամսուայ համար՝	\$ 1450

REQUEST FOR PROPOSALS (RFP# 7531) AGENCY WIDE INTERNAL RISK ASSESSMENT AUDIT

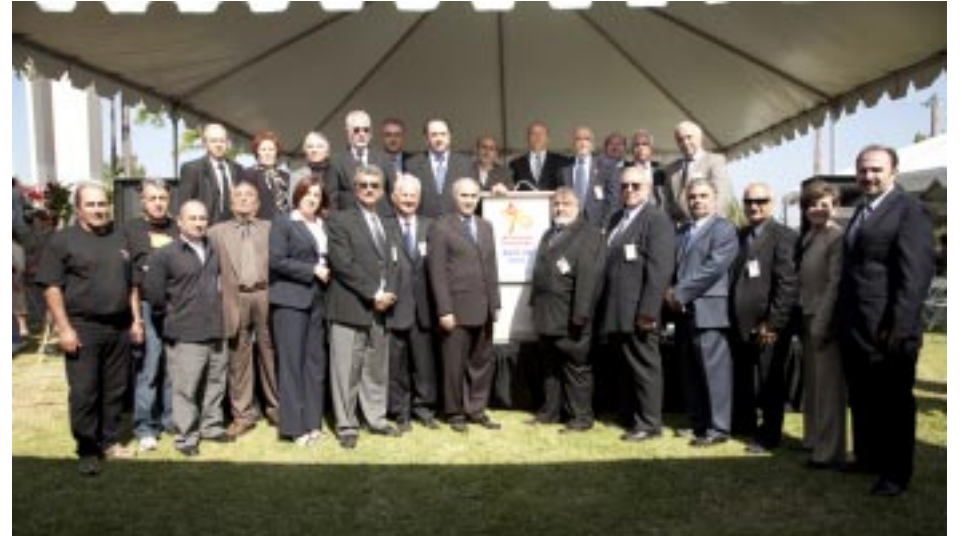
The Housing Authority of the City of Los Angeles invites proposals from qualified firms to assess the effectiveness of risk management, controls and governance processes within its departments and programs. Copies of the RFP may be obtained beginning April 12, 2010 online at www.hacla.org/ps. Proposals will be accepted until 2:00 P.M., May 7, 2010, at 2600 Wilshire Blvd, #3100, Los Angeles, CA 90057. 4/22, 4/29/10 CNS-1838341# MASSIS WEEKLY

ՔԱՉ ՆԱԶԱՐ ՈՒՂԻՂ ԵԹԵՐ ՇՕ Ամէն Կիրակի երեկոյեան ժամը 10:00-ից 12:30 Կլէմէնտի 280-րդ կայանից

ArmenienInfo.net

News. Informationen. Kommentare.

www.massisweekly.com

Photos by Garine Bekarian and Tamar Babisian-Khatchadourian